

آزمون ۸ از ۱۴

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم - مرحله ششم (۱۴۰۰/۱۱/۱۵)

ادبیات و علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی

۱. گزینه ۱ درست است.
موارد غلط و اصلاح آن‌ها:
(۲) کسی که غرامت گیرد ← کسی که غرامت کشد (۳) بزرگواری ← مردانگی
(۴) بخشایش ← بخشش
(توجه: بخشایش به معنی گذشت از جرم و گناه – بخشش به معنی دهش و انعام است).
۲. گزینه ۳ درست است.
معانی واژه‌های خواسته شده:
* تعلل: درنگ، اهمال، به تعویق انداختن چیزی یا انجام کاری، عذر و دلیل آوردن * متقاعد: مجاب، مجاب شده، قانع شده *
محضر: دادگاه، دفترخانه * شبح: سایهٔ موهوم از کسی یا چیزی، آنچه به صورت سیاهی به نظر می‌آید. * کلافه: بی‌تاب، ناراحت به‌علت
قرار گرفتن در وضع آزاردهنده * معبر: محل عبور، گذرگاه
۳. گزینه ۲ درست است.
پنج واژهٔ نادرست و اصلاح آن‌ها:
* سست‌عناصر: بی‌اراده، بی‌غیرت * زنبورک: نوعی توپ جنگی کوچک دارای دو چرخ که در زمان صفویه و قاجاریه روی شتر
می‌بستند. * متألئی: درخشان، تابان * موسم: زمان، هنگام * محمل: کجاوه که بر شتر بندند، مهد
۴. گزینه ۴ درست است.
غلط‌های املائی و اصلاح آن‌ها:
(۱) عظمت ← عزت (۲) تین ← طین
(۳) اصرا ← اسرا (۴) ترد ← طرد * ترجیه ← ترجیح
۵. گزینه ۴ درست است.
غلط‌های املائی و اصلاح آن‌ها:
سبیه ← سبحه * نگزارد ← نگذار * فراغت ← فراق
۶. گزینه ۲ درست است.
واژه‌هایی که غلط املائی دارند و اصلاح آن‌ها:
* بهوجج ← بهوجه * نصب ← نسب * نئیم ← نعیم * مستولی ← مستولی * سیانت ← صیانت * نذاع ← نزاع
* اهتراز ← احتراز
۷. گزینه ۳ درست است.
مورد «د» اضافه و از کتاب «مرصادالعباد» است.
۸. گزینه ۱ درست است.
گزینه (۱) دارای حرف پیوند وابسته‌ساز «که» و شاخص «خان» است.
گزینه (۲) جمله مستقل ساده و فاقد شاخص است.
گزینه‌های ۳ و ۴ دارای حرف پیوند وابسته‌ساز «که» و فاقد شاخص است.
۹. گزینه ۲ درست است.
بررسی موارد:
(۱) در مصراع اول: تو – باد جنون هر دو نهاد هستند. * «ولی» حرف پیوند همپایه‌ساز است.
(۲) دو ترکیب وصفی: من مجنون – من رسوا و دو ترکیب اضافی: باد جنون – شعلهٔ آتش
(۳) «بسان» حرف اضافه است و هیچ واژه دو تلفظی در بیت دیده نمی‌شود.
(۴) «رسوا» وابستهٔ هسته است و «شعله» متمم است.

۱۰. گزینه ۳ درست است.

نوع «را» در موارد داده شده:

الف - د) فکّ اضافه (ب) متممی (ج) مفعولی

۱۱. گزینه ۱ درست است.

تعیین «مسند» بستگی به نوع افعال (اسنادی - غیر اسنادی) گزینه‌ها دارد؛ بنابراین:

(۱) در باز (غیر اسنادی) * حریف این است (به معنی «می‌باشد»: اسنادی) <=> «این» در نقش «مسندی»

(۲) جهانم (به معنی می‌جهانم / حرکت می‌دهم: غیر اسنادی) * نتوان باختن (غیر اسنادی)

(۳) مباد (به معنی وجود نداشته باشد: غیر اسنادی) * بخاریم (غیر اسنادی)

(۴) داری (غیر اسنادی) * بود (به معنی وجود داشته باشد: غیر اسنادی)

۱۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد خواسته شده در هر گزینه:

(۱) هر سه فعل «سه جزئی» هستند، «دانشمند» وابسته مضاف‌الیه است.

(۲) «ترفتی» دو جزئی * «است» سه جزئی، بیت فاقد وابسته مضاف‌الیه است.

(۳) در مصراع اول فعل اسنادی «هستند» محذوف * در مصراع دوم «یم» به معنی «هستیم» اسنادی و هر دو فعل «سه جزئی»، «ریاضت» وابسته مضاف‌الیه است.

(۴) هر سه فعل «دو جزئی» * «ما» وابسته مضاف‌الیه است. توجه: «سحر» وابسته هسته است.

۱۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی درستی و نادرستی آرایه‌ها:

(۱) تشبیه (مصراع دوم به مصراع اول) * بیت فاقد جناس است.

(۲) تضاد بین «سعد و نحس» «زهره و زحل» * بیت فاقد حسن تعلیل است.

(۳) اغراق در «صد هزار زبان داشتن بلبل» * مجازها: «زبان» به معنی سخن - «صد هزار» به معنی مقدار کثیر

(۴) ایهام: «دور» به معنی ۱- زمانه ۲- دوره گردانی * بیت فاقد تناقض است. (مست و هوشیار، تضاد دارند)

۱۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته شده:

(۱) تشبیه «دل به سنگ» * استعاره و جان‌بخشی بر «دل» * بیت فاقد ایهام است. («دم» به معنای «نفس» است).

(۲) استعاره و جان‌بخشی بر «صبا» * «تنگ» ایهام دارد به معنی ۱- فشرده ۲- کنایه از غمگین * تشبیه «دل به غنچه»

(۳) استعاره و جان‌بخشی بر «دل» و «لاله» * تشبیه «هوس به آتش» * ایهام در «داغدار» به معنی ۱- عزادار ۲- نشان‌دار

(۴) استعاره و جان‌بخشی در «مشام دل» * «بو» (واژه سوم) ایهام دارد به معنی ۱- عطر ۲- آرزو * بیت فاقد تشبیه است.

۱۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

(۱) تشبیه «طبع به طوطی» * «شکر» استعاره از دهان محبوب

(۲) «زلف» فاقد مجاز، ولی «بلبل» دارای جان‌بخشی است.

(۳) در بیت دوم تکرار «دام - دانه» داریم، ولی هیچ اغراقی در بیت مشهود نیست.

(۴) در مصراع آخر «دانه و دام» به ترتیب استعاره از «خال و زلف محبوب» هستند. * بیت فاقد جناس است.

۱۶. گزینه ۲ درست است.

تعداد تشبیهات هر بیت:

(۱) بستان عشق - سروقدان - سروقدان چون چنار (۳ تا)

(۲) عمر به لاله‌زار - روی به گل (۲ تا)

توجه: «بهار عمر» به معنی «شکوفه عمر» می‌تواند اضافه تشبیهی یا اضافه استعاری باشد. با توجه به تعداد تشبیهات گزینه‌های دیگر، «بهار عمر» اضافه استعاری تلقی می‌شود. (هرچند اضافه استعاری در ارجحیت است).

۳) دل به صنوبر - دل همچو بید - قد و بالا چون صنوبر (۳ تا)
 ۴) هر موی چون بیت - هر موی چون غزل (توجه کنید که «واو» عطف بر تعداد تشبیه افزوده است). - هر عضو چون خم
 عسل (۳ تا)

۱۷. گزینه ۱ درست است.

قافیه در تمام گزینه‌های غیر پاسخ «متجانس» است، ولی در گزینه پاسخ این‌طور نیست.
 توجه: در گزینه آخر «دیدن» در مصراع اول و دوم به ترتیب به معنی «نگاه کردن و به حساب آوردن» است.

۱۸. گزینه ۲ درست است.

معنای دوختن / بردوختن در گزینه‌ها به ترتیب:

(۱) لباس تازه بر تن کردن (۲) از شادی و نشاط دوری کردن (کنایه)
 (۳) بستن (۴) بخیه کردن، فراهم آوردن

۱۹. گزینه ۴ درست است.

همه گزینه‌های غیر پاسخ به «ناپایداری دنیا» اشاره دارند، ولی گزینه پاسخ به «غنیمت شمردن وقت» تکیه می‌کند.

۲۰. گزینه ۳ درست است.

مفهوم درست گزینه پاسخ: «نهایت شوریدگی عاشق» است.

۲۱. گزینه ۱ درست است.

مفهوم هر یک از ابیات:

(الف) ادعای توانمندی از نیروی بی‌نهایت عشق (ب) برتری محبوب بر همه پدیده‌ها
 (ج) شناخت سطحی افراد از خدا (د) اقرار به ناتوانی از پذیرفتن مسئولیت

۲۲. گزینه ۱ درست است.

مفهوم گزینه پاسخ: «بی‌قراری عاشق» است.

۲۳. گزینه ۳ درست است.

مفهوم بیت سؤال و گزینه پاسخ: ناچیزی مرگ در برابر تو (شهید)

مفهوم گزینه‌های دیگر:

(۱) به دنبال حیات واقعی باش. (۲) بیدار شدن از خواب غفلت به دلیل نزدیکی مرگ (۴) بی‌ارزشی مرگ در برابر حیات واقعی

۲۴. گزینه ۴ درست است.

مفهوم گزینه پاسخ: «شدت شوق دیدار محبوب» و مفهوم گزینه‌های دیگر: «در آتش عشق محبوب در سوز و گداز هستم.»

۲۵. گزینه ۲ درست است.

مفهوم عبارت سؤال: «پرهیز از خودبینی، نفی ریاکاری، نفی خود بزرگ انگاشتن» است که در گزینه پاسخ به نوعی مشهود است.

مفهوم گزینه‌های دیگر: (۱) ارزشمندی سرمستی در راه هدف (۳ و ۴) ترک هوای نفس (تهدیب نفس)

عربی، زبان قرآن

۲۶. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) باید. شوند (۲) ولو اینکه. نمی‌شوند (۴) نباید. شوند (عربی دوازدهم، صفحات ۳۹ و ۳۷)

۲۷. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۲) پایش (۳) کسی که. پایش (۴) کسانی که. پاهایشان. خواهد سوزاند

(عربی یازدهم، صفحه ۳۳)

۲۸. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) پدر و مادر. تواضع کنیم. دستشان (۳) فروتنی کنیم. دستشان (۴) پدر و مادر (عربی دوازدهم، صفحه ۳۸ و عربی یازدهم، صفحه ۳)

۲۹. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) پاداشی. می نویسد (۳) ثواب آن. میوه ها (۴) هر کسی. بیرون می آورد (عربی دوازدهم صفحه ۴۰)

۳۰. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) همسایه ها. خودپسند باشند (۲) خود پسندشان (۳) خودپسندهایشان. صرفه جویی می کردند (عربی یازدهم، صفحات ۲ و ۳)

۳۱. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۲) هدایت کرد (۳) برادرم. هدایت کرد (۴) با روشی بهتر (عربی دوازدهم، صفحه ۴۴ + عربی یازدهم، صفحه ۸)

۳۲. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) عذاب می کشد (۳) جستجو می کنی (۴) ترجمه نشدن (۵) در اتخذه (عربی یازدهم، صفحات ۹ و ۱۲ و ۲۶)

۳۳. گزینه ۳ درست است.

ترجمه صحیح: چه شتابان است میوه دادن این درخت! (عربی دوازدهم، صفحات ۴۰ و ۴۴)

۳۴. گزینه ۱ درست است.

مفهوم آیه اشاره دارد به تفکر در مورد مخلوقات به جای خالق. در مابقی گزینه ها به نیازمندی انسان ها اشاره شده است.

(عربی یازدهم، صفحه ۳۲)

۳۵. گزینه ۴ درست است.

رد سایر گزینه ها:

(۱) کان فی حزن: در آغوش بود. (۲) کانت حضنت: در آغوش گرفته بود.

(۳) النبی الصغیر: پیامبر کوچک (عربی دوازدهم، صفحه ۳۸)

ترجمه درک مطلب:

دلفین ها موجوداتی کاملاً اجتماعی هستند. آن ها سعی می کنند هر چیزی که دارند را با دیگران به اشتراک بگذارند. دلفین ها خودشان را در هر چیزی با دیگران شریک می بینند. آن ها در هر مسأله ای به هم کمک می کنند و مفهومی به نام خودمحوری در آن ها وجود ندارد و یا بسیار ضعیف است.

در حیات اجتماعی به افرادی دلفین گفته می شود که رمز پیروزی را در مشارکت با دیگران می بینند.

افرادی که دلفینی فکر می کنند تمام خوبی ها و نعمت ها را نه برای خودشان که برای جمع می خواهند. اگر موفقیتی است، برای همه است. اگر کسی به مشکلی برخورد کرد، باید همگی برای کمک به او بشتابند. اگر قرار است به هدفی برسند با همکاری و همراهی هم به آن خواهند رسید.

برای رسیدن به تفکر دلفینی نباید از اصول زیر غافل شویم:

اولین شرط برای پیاده سازی تفکر دلفینی در زندگی، فراموش کردن خود و منافع شخصی است.

اصل دوم در تفکر دلفینی این است که هنگام بروز مشکلات برای دیگران، خودمان را به جای آن ها بگذاریم. در اصل سوم تفکر

دلفینی، همذات پنداری با اطرافیان هنگام بروز بلا یا و مشکلات تاکید می‌شود. اصل چهارم تفکر دلفینی، خوشحال شدن از موفقیت‌های دیگران است. آخرین اصل از اصول تفکر دلفینی، همکاری و همیاری برای رسیدن به اهداف است. انسان‌ها نه فقط برای اهداف جمعی که برای رسیدن به اهداف شخصی هم به کمک و یاری هم نیاز دارند. ما وظیفه داریم به یکدیگر کمک کنیم تا رسیدن به اهداف و موفقیت‌ها آسان‌تر شود.

با این اصل زنجیره‌ای از شبکه‌های کمک‌رسانی به یکدیگر تشکیل می‌شود؛ زنجیره‌هایی که در نهایت خیر و برکت عمومی خواهد داشت؛ زنجیره‌ای که روزی با آغوش باز به استقبال درخواست کمک ما خواهد آمد.

۳۶. گزینه ۳ درست است.

توضیح: با توجه به متن، دلفین‌ها خوشحالی را در موفقیت دیگران می‌دانند.
رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) برای اهداف شخصی هم نیاز به کمک دارند، نه فقط در اهداف جمعی

گزینه ۲) موفقیت برای همه هست، نه فقط یک شخص

گزینه ۴) همذات پنداری را با کسانی که در اطرافشان هستند دارند، نه با کل جهان.

۳۷. گزینه ۱ درست است.

توضیح: با توجه به مفهوم متن که اشاره به مشارکت دارد، تنها گزینه خطا همان است که به پایدار بودن نیکی اشاره دارد و اصلاً در متن نیست.

۳۸. گزینه ۲ درست است.

در متن به این مورد اشاره گردیده است. (برگزیدن دیگران بر خودشان). فعل یؤثرون، مضارع از فعل (آثر) است که در درس ۲ کتاب یازدهم آمده است.

۳۹. گزینه ۴ درست است.

کلمه جامعه به معنای دانشگاه است که در متن صحبتی از آن نیست.

۴۰. گزینه ۱ درست است.

(۲) جمع مذکر مخاطب (۳) أصله صلی (۴) له حرف زائد. أصله أوصل

۴۱. گزینه ۳ درست است.

(۱) له حرفان زائدان (۲) لازم. فاعله کل (۴) مجهول

۴۲. گزینه ۲ درست است.

(۱) مبنی. الفاعل (۳) اسم المكان. الفاعل (۴) اسم الفاعل. مفرد

۴۳. گزینه ۲ درست است.

مؤسسه به شکل مؤسسه صحیح است. (عربی یازدهم، صفحه ۱۵)

۴۴. گزینه ۳ درست است.

مستثنی منه مفعول است؛ در حالی که در مابقی گزینه‌ها، مستثنی منه فاعل است. (عربی دوازدهم، صفحه ۴۳)

۴۵. گزینه ۲ درست است.

(۱) عادی اسم است، نه فعل. (۳) خذّ گونه است، نه ظرف. (۴) المجزّب باید المجزّب باشد.

(عربی یازدهم، صفحات ۲۵ و ۸)

۴۶. گزینه ۳ درست است.

أفاضل. الأخری. أرذل (۳) اسم تفضیل

(۱) خیر و أبقى (۲) أحب و أتقى (۴) أفضل و أغلی (عربی یازدهم، درس ۱)

۴۷. گزینه ۴ درست است.

اسم مرفوع یا نایب فاعل است یا خبر یا مبتدا یا فاعل یا اسم فعل ناقص یا خبر حرف مشبه (منتجون: خبر است و مرفوع و

اسم فاعل از اُنتج

رد سایر گزینه‌ها:

- (۱) شاتم مفعول است و منصوب (۲) اسم فاعل ندارد. (۳) مالک مجرور به حرف جر است.
(عربی یازدهم، درس ۲)

۴۸. گزینه ۴ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

- (۱) متضاد یقرّب: یبّع (۲) جمع فسیله: فسائل (۳) مفرد عداه: عادی (عربی یازدهم، صفحه ۲۶)
گزینه ۱ درست است.

- (۲) نهی تبادلت: لاتتبادلوا (۳) فعل امر تدافعون: دافعوا (۴) مضارع علّم: تُعلّم (عربی یازدهم، صفحات ۱۳ و ۲۹)
گزینه ۴ درست است.

همه کلمات از حیوانات هستند.

رد سایر گزینه‌ها:

- (۱) دستبند با دندان و زبان و دهان تفاوت دارد. (۲) آبی با بهتر و زیباتر و کمتر فرق دارد.
(۳) کلیدها با ایستگاه‌ها و ورزشگاه‌ها و چاپ‌خانه فرق دارد. (عربی یازدهم، صفحات ۱۵ و ۳۳)
توضیح اینکه: مفتاح اگر مفردش مِفْتَح باشد به معنای (خزانه، قنات) اسم مکان است و اگر مفتاح باشد به معنای کلید. و چون دانش‌آموز مورد اول را در کتاب درسی ندارد بنابراین در همان معنای کلید برای او به کار می‌رود.

دین و زندگی

۵۱. گزینه ۲ درست است.

خداوند متعال به حضرت داود (ع) می‌فرماید: «ای داود اگر آنانی که از من روی گردانده‌اند، می‌دانستند که چگونه انتظار آنها را می‌کشم و شوق بازگشتشان را دارم، بدون شک از شوق آمدن به سوی من جان می‌دادند.» (ص ۹۴)

۵۲. گزینه ۱ درست است.

امام کاظم (ع) پس از شنیدن صدای ساز و آواز از درون خانه بُشر بن حارث از خدمتکار او که برای بردن زباله‌ها از خانه بیرون آمده بود، پرسیدند: «صاحب این خانه بنده است یا آزاد؟» (ص ۹۵)

۵۳. گزینه ۲ درست است.

گاه تصمیم‌های جدید برای تکمیل پیمان‌های قبلی و پیمودن ادامه راه نیست، بلکه برای بازگشت از مسیری است که به غلط پیموده شده است. این‌گونه تصمیم‌ها را «توبه» می‌نامند. (ص ۹۴)

۵۴. گزینه ۳ درست است.

توبه در لغت به معنای بازگشت و در اصطلاح دینی به معنای بازگشت از گناه به سوی خداوند و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران اوست. (ص ۹۶)

۵۵. گزینه ۱ درست است.

امیر مؤمنان علی (ع) می‌فرماید: «توبه دل‌ها را پاک می‌کند و گناهان را می‌شوید.» (ص ۹۷)

۵۶. گزینه ۴ درست است.

انسان می‌تواند علیه خود انقلاب کند؛ به این معنا که می‌تواند با پیروی از عقل، علیه تمایلات ناپسند خود قیام کند و انقلاب نماید. (ص ۹۵)

۵۷. گزینه ۲ درست است.

امام باقر (ع) می‌فرماید: «برای توبه کردن پشیمانی کافی است.» و اما چنین انسانی واقعاً در دل ﴿أَسْتَغْفِرُ اللَّه﴾ را گفته است؛ گرچه آن را به زبان جاری نکرده باشد. (ص ۹۶)

۵۸. گزینه ۴ درست است.
پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «کسی که از گناه توبه کرده، مانند کسی است که هیچ گناهی نکرده است.» (ص ۹۶)
۵۹. گزینه ۳ درست است.
پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «کسی نزد من محبوب‌تر از جوان توبه‌کار نیست.» (ص ۹۷)
۶۰. گزینه ۳ درست است.
تکرار توبه اگر واقعی باشد نه تنها به معنای دور شدن از خداوند نیست، بلکه موجب محبوب شدن نزد خداوند و جلب رحمت او می‌شود. (ص ۹۷)
۶۱. گزینه ۱ درست است.
امام باقر (ع) به محمد بن مسلم می‌فرماید: «ای محمد ابن مسلم؛ گناهان مؤمن وقتی که از آن‌ها توبه می‌کند، بخشیده شده است. پس مؤمن باید بعد از توبه کردن عمل را از نو آغاز کند و زندگی را از سرگیرد. البته آگاه باش که این امتیاز برای اهل ایمان است.» (ص ۹۸)
۶۲. گزینه ۲ درست است.
پرسش منفی است و دسیسه‌ها و حیل‌های شیطان برای دور کردن انسان از توبه، عبارت‌اند از: ۱- ناامید کردن از رحمت الهی ۲- به تأخیر انداختن توبه ۳- گام به گام کشاندن به سوی گناه (ص ۹۸ تا ۱۰۰)
۶۳. گزینه ۴ درست است.
واژه «تسویف» از ریشه «سوف» و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. (ص ۹۶)
۶۴. گزینه ۳ درست است.
در پایان گفتگوی امام باقر (ع) با جناب محمد ابن مسلم درخصوص توبه، حضرت به ایشان تذکر می‌دهند که مراقب باش مؤمنین را از رحمت خدا مأیوس نکنی. (ص ۹۸)
۶۵. گزینه ۴ درست است.
انسان آلوده به گناه به خاطر دسیسه‌های شیطان در دام دیگری می‌افتد و آن ناامیدی از رحمت الهی است. شیطان به انسان تلقین می‌کند که «آب که از سر گذشت؛ چه یک وجب، چه صد وجب» کار از کار گذشته و توبه فایده‌ای ندارد. (ص ۹۹)
۶۶. گزینه ۱ درست است.
مراحل تکمیلی توبه عبارت‌اند از: تلاش در جهت دور شدن از گناه و جبران حقوق الهی و حقوق مردم (ص ۱۰۰ و ۱۰۱)
۶۷. گزینه ۳ درست است.
اگر به کسی که حقی از او ضایع کرده دسترسی ندارد، باید به نیابت از او صدقه بدهد و برای او طلب دعای خیر و آمرزش کند. (ص ۱۰۱)
۶۸. گزینه ۲ درست است.
تسویف و به تأخیر انداختن توبه- این حیل شیطان بیشتر برای گمراه کردن جوانان به کار می‌رود. شیطان به او می‌گوید: تو هنوز جوانی ... (ص ۹۹)
۶۹. گزینه ۴ درست است.
مهم‌ترین حق خداوند حق اطاعت و بندگی اوست. توبه‌کننده باید بکوشد کوتاهی خود را در پیشگاه خداوند جبران کند. برای مثال نمازها و روزه‌هایی که انجام نداده، قضا کند. (ص ۱۰۱)
۷۰. گزینه ۱ درست است.
مهم‌ترین راه اصلاح و معالجه جامعه از بیماری‌ها و انحرافات اجتماعی، انجام دادن وظیفه امر به معروف و نهی از منکر است. (ص ۱۰۲)
۷۱. گزینه ۲ درست است.
خداوند در آیه ۱۰۹ سوره توبه می‌فرماید: «آیا آن کسی که بنیاد [کار] خود را بر پایه تقوای الهی و خشنودی خدا نهاده، بهتر است یا کسی که بنای خود را بر لبه پرتگاهی در حال سقوط ساخته و با آن در آتش دوزخ فرو می‌افتد؟ و خداوند گروه ستمکاران را دوست ندارد. (ص ۱۰۹)

۷۲. گزینه ۴ درست است.

هر دستور خدا دلایل خاص خود را دارد که به آن حکمت آن حکم می‌گویند که گاهی از آن مطلع هستیم و گاهی هم نمی‌دانیم و در پی فهم آن هستیم، اما آنچه کشف می‌کنیم در برابر علم بی‌نهایت الهی که وضع‌کننده این حکم است، بسیار ناچیز است. (ص ۱۱۰)

۷۳. گزینه ۱ درست است.

استفاده از موسیقی، خواه سنتی و خواه کلاسیک حلال است. فقط آن نوع موسیقی که بی‌بندوباری و شهوت را تقویت و تحریک می‌کند و مناسب مجالس لهو و لعب است، حرام است. (ص ۱۱۵)

۷۴. گزینه ۳ درست است.

امیر مؤمنان علی (ع) درباره اهمیت یادگیری احکام تجارت می‌فرماید: «ای گروه تاجران و بازرگانان اول یادگیری مسائل شرعی تجارت، سپس تجارت» (ص ۱۱۷)

۷۵. گزینه ۳ درست است.

بخش اول :

خداوند در آیه ۲۱۶ سوره بقره درخصوص شراب و قماربازی، آن دو را دارای منفعت‌هایی برای مردم معرفی می‌نماید و در عین حال گناه آن دو را بیشتر از سود آن‌ها می‌داند. (ص ۱۱۶)

بخش دوم:

پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «عبادت ده جزء دارد که نه جزء آن کسب‌وکار حلال است.» (ص ۱۱۷)

معارف و اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۲ درست است.

علم تجربی هرگز قادر به انکار خدا یا موجودات غیر مادی نیست؛ زیرا ابزاری که علوم تجربی از آن استفاده می‌نماید، حس و تجربه است و چون به‌وسیله حواس جز پدیده‌های مادی را نمی‌توان شناخت، از این رو حوزه تحقیق و مطالعه علوم تجربی تنها طبیعت مادی است. صفحه ۱۰ کتاب یازدهم

۵۲. گزینه ۱ درست است.

در نظر این قبیل افراد (منکران) اگر کسی به طرز تفکر علمی وفادار بماند و خود را پیرو علم بداند، چاره‌ای جز انکار خدا ندارد و آن‌ها که به وجود خدا اعتقاد دارند، برخلاف طرز تفکر علمی عمل می‌کنند؛ زیرا قبول خدا با قبول علم سازگار نبوده و هرگز یک جا جمع نمی‌شود. صفحه ۷ کتاب یازدهم

۵۳. گزینه ۲ درست است.

علوم گوناگون نه تنها تاکنون نتوانسته‌اند وجود خدا و روح و غیره را انکار نمایند، بلکه از این پس نیز نخواهند توانست چنین ادعایی نمایند؛ زیرا اصولاً انکار خدا در حد توانایی علوم نیست و دامن علم برای همیشه از آلودگی به این قبیل اتهام‌ها پاک خواهد بود. صفحه ۱۰ کتاب یازدهم

۵۴. گزینه ۳ درست است.

تمام اختراعات و کشفیات علمی براساس همین کنجکاوی و حس علت‌یابی و جستجوگری انسان صورت گرفته است. صفحه ۱۶ کتاب یازدهم

۵۵. گزینه ۱ درست است.

برای اینکه حواس ما قادر به درک چیزی باشد، باید آن شیء بتواند بر روی حواس ما تأثیر بگذارد و برای اینکه چیزی بتواند بر روی حواس انسان اثر گذارد، باید جنبه مادی داشته باشد. یعنی تنها موجودات مادی هستند که بر روی حواس ما اثر می‌گذارند و ما را از وجود خود آگاه می‌سازند. در مورد موجودات مادی نیز اگر این اثر چنان ناچیز باشد که برای ما نامحسوس باشد، باز هم قادر به درک آن نخواهیم بود. صفحه ۹ کتاب یازدهم

۵۶. گزینه ۴ درست است.

خصوصیت اصلی هر پدیده، نیاز و احتیاج است و باید توجه داشت که بسیاری از موجودات غیر مادی نیز پدیده محسوب

می‌شوند. صفحه ۱۶ کتاب یازدهم

۵۷. گزینه ۲ درست است.

به هر کجای جهان که نظر کنیم آثاری از وابستگی و نیازمندی به غیر را مشاهده می‌کنیم. تمامی جهان طبیعت را پدیده‌ها پر کرده‌اند و اساساً جهان طبیعت چیزی جز گردهمایی پدیده‌ها نیست. ... حال که هر پدیده‌ای خود را محتاج به دیگری می‌بیند آیا امکان دارد که این مجموعه پدیده‌ها به‌طور دسته‌جمعی نیاز یکدیگر را برطرف سازند و به تعبیر دیگر آیا امکان دارد که جهان طبیعت خودکفا و متکی به خود باشد؟ (پاسخ این سؤال منفی است و منظور از خودکفا نبودن جهان پدیده‌ها، همین است). صفحه ۱۷ کتاب یازدهم

۵۸. گزینه ۴ درست است.

هیچگاه در میان جواب‌هایی که از پدیده‌های جهان دریافت می‌کنیم به جوابی برنخواهیم خورد که بگوید من بی قید و شرط حاضر در صحنه هستم تا به‌دنبال این جواب، کاروان پدیده‌ها قدم در عرصه هستی گذارد؛ دستگیری نتوان داشت توقع ز غریق / کاهل دنیا همه درمانده‌تر از یکدیگرند صفحه ۱۸ و ۱۹ کتاب یازدهم

۵۹. گزینه ۳ درست است.

اختلاف در اینجاست که مادیون و منکران خدا همین طبیعت و عالم ماده را بی‌نیاز از علت معرفی می‌کنند، ولی خداشناسان خدا را بی‌نیاز از علت می‌دانند. صفحه ۲۰ کتاب یازدهم

۶۰. گزینه ۳ درست است.

علت اصلی بروز اختلافات فکری و اعتقادی انسان‌ها را باید در همین جایگزینی خودپرستی به جای حق‌پرستی جستجو کرد. صفحه ۲۴ کتاب یازدهم

۶۱. گزینه ۱ درست است.

وقتی انبیا برای نجات بشریت از جانب خداوند به پیامبری برگزیده شدند، مقدس‌مآبانی که خود را بندگان خاص خدا می‌دانستند، چون مرحله آزمایش الهی پیش آمد، نتوانستند پا روی تمایلات نفسانی و خودخواهی خود بگذارند و تسلیم حقیقت شوند. صفحه ۲۶ کتاب یازدهم

۶۲. گزینه ۲ درست است.

در تعالیم دینی آمده است که چون کسی تن به معصیتی می‌دهد و تسلیم هوای نفس خود می‌شود، لکه سیاهی در دل او می‌افتد. با تکرار معاصی آن لکه فزونی می‌یابد تا آنجا که سرانجام همه دل را فرا می‌گیرد. در این صورت است که دیگر استعداد درک حقایق معنوی را از دست می‌دهد و دل به تاریکخانه‌ای تبدیل می‌شود که جز امیال حیوانی در آن جا نمی‌گیرد. صفحه ۲۵ کتاب یازدهم

۶۳. گزینه ۴ درست است.

ضعف و ناتوانی فکری یک عامل مستقل برای انکار خداوند محسوب می‌شود. صفحه ۲۶ و ۲۷ کتاب یازدهم

۶۴. گزینه ۳ درست است.

اعتقاد ما به معاد در درجه اول از اعتقاد ما به انبیا و یقین بر صدق دعوت آنان سرچشمه می‌گیرد؛ بدین معنی که وقتی براساس دلایل کافی یقین بر اصالت تعالیم انبیا و آسمانی بودن آن‌ها حاصل گردید، از آن پس گفتار آن‌ها در زمینه‌های دیگر نیز برای ما اعتبار داشته و تکیه‌گاه مطمئنی است در نظام فکری و عقیدتی ما. صفحه ۴۴ کتاب دوازدهم

۶۵. گزینه ۴ درست است.

یکی دیگر از عواملی که سبب می‌شود بعضی افراد به انکار خدا بپردازند، داشتن تصور نادرست از خداست؛ بدین معنی که شخص تصویری از خدا را برای خود درست کرده و سپس به انکار آن می‌پردازند، غافل از آنکه چیزی که انکار کرده است نه خدای واقعی، بلکه یک موجود خیالی و موهوم است. پاورقی صفحه ۶ و صفحه ۲۹ کتاب یازدهم

۶۶. گزینه ۱ درست است.

از نظر عقل سلیم انسانی فرار از ضرر و خسارت ولو جنبه احتمالی داشته باشد، لازم و ضروری است. صفحه ۴۵ کتاب دوازدهم

۶۷. گزینه ۳ درست است.

اولاً عقل نیز اصل معاد را تأیید و ضرورت آن را تأکید می‌نماید. ثانیاً حتی اگر هیچ دلیل عقلی یا علمی نیز برای اثبات اصل معاد وجود نداشت، باز گفته پیامبران به تنهایی برای پذیرفتن آن کافی بود و هرگز این مطلب به معنای کورکورانه بودن اصل معاد برای پیروان دین آسمانی به شمار نمی‌رفت؛ زیرا هنگامی می‌توانیم آن را کورکورانه بدانیم که اعتقاد ما به نبوت پیامبران نیز مبتنی بر هیچ دلیل و منطقی نباشد. ... منکرین جهان غیر مادی هیچ دلیلی بر انکار خود در دست ندارند و نمی‌توانند داشته باشند و اصولاً راه به سوی انکار ماورای طبیعت به کلی مسدود است. صفحه ۴۶ کتاب دوازدهم

۶۸. گزینه ۲ درست است.

صفحات ۴۷ تا ۵۵ کتاب دوازدهم

۶۹. گزینه ۴ درست است.

اگر کاری از نظر عقلی غیر ممکن نباشد، آفرینش آن در میزان قدرت خداوندی سهل و آسان است و چون معاد و آفرینش مجدد انسان جزو محالات عقلی نیست، لذا به قدرت نامحدود خداوندی می‌تواند تحقق یابد. صفحه ۴۸ کتاب دوازدهم

۷۰. گزینه ۱ درست است.

اشاره به هدفمندی جهان نشان‌دهنده حکمت خداوند است و بقیه گزینه‌ها مربوط به عدل الهی است. صفحه ۵۳ و ۵۴ کتاب

۷۱. گزینه ۲ درست است.

وقتی که اعتقاد به عدل و معاد همراه با معرفت و بصیرت در دل‌های اهل ایمان جایگزین گردد و باور قلبی نسبت به جهان دیگر در میان انسان‌ها گسترش یابد، همین اعتقاد به تنهایی می‌تواند یک عامل مهم در جهت تعدیل اخلاق و کاهش خشونت‌ها و حتی از بین رفتن پاره‌ای تجاوزات ناشی از بی‌عدالتی در روحيات انسان گردد. صفحه ۵۶ کتاب دوازدهم

۷۲. گزینه ۴ درست است.

در این میان یک دسته از خواب‌ها هستند که نه ریشه در اعمال روزانه ما دارند و نه خواب‌های آشفته و بی‌اساس‌اند و نه بیانگر محتویات ضمیر ناخودآگاه ما هستند، بلکه این خواب‌ها خبر از حوادثی در زمان آینده می‌دهند که هنوز در جهان خارج واقع نشده و کسی کوچک‌ترین اطلاعی از چگونگی آن‌ها ندارد. صفحه ۵۸ کتاب دوازدهم

۷۳. گزینه ۱ درست است.

در عالم بیداری از آن جهت که توجه روح بیشتر به تدبیر بدن معطوف است و از طرف دیگر توجهات انسان به خواسته‌های بدن و لذات مادی مشغول است، لذا از عالم بالا و سیر در آن غافل و ناتوان است؛ مگر افرادی که به علت تحصیل کمال و وارسته شدن از قید نفسانیات، در عالم بیداری نیز امکان پیوند با ماورای طبیعت را دارند. صفحه ۶۰ کتاب دوازدهم

۷۴. گزینه ۳ درست است.

اگر کسی واقعاً معتقد به روز حساب و عدل خداوندی باشد و این اعتقاد او به صورت یک باور عمیق قلبی درآید، در این صورت در مواردی که حقی از او ضایع می‌شود یا مورد ستم قرار می‌گیرد، پس از تلاش برای رفع ستم در حد وظیفه دینی و الهی، اگر احیاناً قادر به بازستاندن حق خود نشود با اتکا به ایمان به خدا و عدل و روز حساب می‌تواند به سهولت آرامش خاطر و اعتدال روانی خود را به دست آورد و از هرگونه خشونت بیجا که منتهی به عذاب روحی خود و تعدی به حریم حقوق دیگران می‌شود، پرهیز نماید. صفحه ۵۶ کتاب دوازدهم

۷۵. گزینه ۳ درست است.

اگر بر اساس دلایل عقلی ثابت شود که انسان علاوه بر جسم، روح غیر مادی نیز دارد که مستقل از جسم بوده و با متلاشی شدن آن از میان نمی‌رود، در این صورت حیات بعد از مرگ نیز خودبه‌خود ثابت می‌گردد. از دیدگاه تعالیم الهی اگرچه هنگام مرگ اجزای بدن انسان متلاشی شده و در صحنه طبیعت پراکنده می‌شود، ولی شخصیت حقیقی انسان از بین نرفته و حیات دیگری را در جهان دیگر آغاز می‌نماید. این مطلب نشان‌دهنده این نکته مهم است که شخصیت اصلی انسان وابسته به جسم و کالبد مادی نیست، بلکه امری است غیر مادی که تابع قوانین عالم ماده نبوده و با متلاشی شدن جسم نیز از میان نمی‌رود و باقی می‌ماند. صفحه ۵۷ کتاب دوازدهم

انگلیسی

۷۶. گزینه ۱ درست است.

کلمه news به معنی (خبر و اخبار) است و به عنوان یک اسم مفرد غیر قابل شمارش است. بنابراین صفت much به معنی مقدار زیاد قبل اسم‌های غیرقابل شمارش به کار می‌رود.

۷۷. گزینه ۳ درست است.

در هنگام نوشتن یا گفتار اعداد نباید (s) جمع اضافه شود. برای مثال عدد ۳۵۰۰ بصورت زیر نوشته یا گفته می‌شود.
Three thousand (and) five hundred dollars

اسم
Three ~~thousands~~ (and) five ~~hundreds~~

توجه: کلمه and در بین اعداد اختیاری است.

۷۸. گزینه ۲ درست است.

جمله سؤال شرطی نوع دوم است که شامل دو جمله است. جمله همراه if جمله شرطی نامیده می‌شود و زمان آن گذشته ساده است و جمله دوم جواب یا نتیجه است و زمان آن آینده در گذشته ساده است. به ساختار شرطی نوع دوم زیر توجه کنید:

if -	فاعل و → + فعل گذشته ساده + فاعل	would could might	+ فعل اصلی ساده +
جمله شرط		←	جمله جواب یا نتیجه شرط

۷۹. گزینه ۴ درست است.

ساختار حالت مفعولی ضمائر موصولی ربطی که با whom به کار می‌رود را نشان می‌دهد. در جمله بعد از کلمه ربطی whom هرگز بعد از فعل، ضمیر مفعول انسان به کار نمی‌رود چونکه whom جای مفعول شخصی در جمله به کار می‌رود.
----- + فعل + فاعل + whom + اسم انسان

توجه: ضمیر مفعولی him که به the man در جمله اشاره می‌کند، نباید بعد از فعل help استفاده شود.

۸۰. گزینه ۱ درست است.

A: آیا هیچ راه مؤثری را می‌شناسید که به من کمک کند تا خیلی خوب زبان انگلیسی خود را بهبود نمایم؟

B: بله، می‌شناسم. شما باید فیلم‌های زیادی تماشا کنید و همچنین انواع مختلف مطالب را بخوانید.

(۱) مؤثر، کارآمد (۲) متعادل (۳) هیجانی، عاطفی (۴) بومی

۸۱. گزینه ۲ درست است.

رضا از یک مشکل عاطفی بعد از مرگ پدرش رنج می‌کشید و متأسفانه هیچکدام از دوستانش حاضر نبودند که به او کمک کنند.

(۱) یکسان / به‌طور مؤثر (۲) عاطفی / متأسفانه (۳) فوری / ناگهان (۴) فرهنگی / متأسفانه

۸۲. گزینه ۴ درست است.

آن‌ها آدم‌های ثروتمندی هستند و علاوه بر سه فروشگاه بزرگ، صاحب ۲ کارخانه بزرگ هستند، آن‌ها همچنین به افراد دیگر به طرق مختلف کمک می‌کنند.

(۱) به‌وسیله، از طریق (۲) از همه مهم‌تر یا بالاتر (۳) علی‌رغم، با این وجود (۴) علاوه بر

۸۳. گزینه ۳ درست است.

جک تصمیم گرفته است که شغل خود را رها کند از زمانی که او را در جشن روز تولدش دیدم، زیرا پولی را که از آن شرکت دریافت می‌کند، خانواده او را حمایت نمی‌کند.

(۱) پیدا کردن (لغت در فرهنگ لغت) (۲) تشکیل دادن (۳) ترک کردن، رها کردن (۴) فهمیدن

۸۴. گزینه ۲ درست است.

یک دلیل اصلی این است که جمع‌آوری اطلاعات برای یک فرهنگ لغت خوب زمان زیادی طول می‌کشد این است که نوشتن ترجمه و تعاریف کلمات، عبارات، اصطلاحات و غیره خیلی وقت‌گیر است.

(۱) شناسایی کردن (۲) جمع‌آوری کردن (۳) مبادله کردن (۴) ارتباط برقرار کردن

۸۵. گزینه ۱ درست است.

نیاز نیست که هر چیزی را کلمه به کلمه یادداشت کنید. مهم است از اختصارات و مخففها استفاده کنید که بتواند به شما اجازه دهند تا به‌طور سریع‌تر در یک کلاس یا جلسه یادداشتهای بیشتری بردارید.

(۱) اختصارات، مخففها (۲) همنشینها (۳) گنج‌ها، گنجینه‌ها (۴) معرفی‌ها، مقدمه‌ها

۸۶. گزینه ۳ درست است.

ایران یک کشور باستانی است و از بسیاری سال‌های پیش تا حال تعداد زیادی گنج‌های ارزشمند در بخش‌های مختلف کشور کشف شده‌اند.

(۱) هم‌نشین‌ها (۲) قاره‌ها (۳) گنج‌ها، گنجینه‌ها (۴) نسل‌ها

۸۷. گزینه ۴ درست است.

تعداد زیادی کلمات و عبارات خیلی دشوار یا پیچیده در این داستان وجود داشت، بنابراین دانش‌آموزانم دشواری‌هایی در درک معنایی کلمات و عبارات به‌کار رفته در داستان داشتند.

(۱) قابل فهم (۲) وقف شده، اختصاص یافته (۳) مؤثر (۴) وقف شده، خیلی دشوار، پیچیده

۸۸. گزینه ۲ درست است.

(۱) توضیح (۲) ارتباط، تماس (۳) تعریف (۴) جمع‌آوری

۸۹. گزینه ۱ درست است.

(۱) مناسب (۲) هیجانی، عاطفی (۳) شخصی (۴) امیدوار

۹۰. گزینه ۲ درست است.

(۱) توقع داشتن، انتظار کشیدن یا داشتن (۲) فهمیدن (۳) گسترش دادن (۴) بحث کردن

۹۱. گزینه ۴ درست است.

(۱) شخصیت (۲) سنت (۳) منبع (۴) ضرورت

۹۲. گزینه ۳ درست است.

(۱) نسل، تولید (۲) نقش، وظیفه، عملکرد (۳) تأثیر (۴) هویت

۹۳. گزینه ۱ درست است.

متن عمدتاً درباره چیست؟
- ارزش هنر برای کودکان

۹۴. گزینه ۴ درست است.

کلمه them که در پاراگراف ۲ زیر آن خط کشیده شده است، اشاره به دارد.
- کودکان

۹۵. گزینه ۲ درست است.

هدف اصلی پاراگراف ۳ این است که بیان می‌کند که هنر نه تنها شرایط زندگی را بهبود می‌بخشد، بلکه همچنین آن موجب خلاقیت هم می‌شود.

۹۶. گزینه ۴ درست است.

براساس متن، به‌طور ضمنی بیان شده است که هر کسی ممکن است قادر باشد از هنر لذت ببرد.

۹۷. گزینه ۳ درست است.

بر طبق متن، دو زبانه متعادل، شخصی است که تسلط مساوی به‌طور همزمان به دو زبانه دارد.

۹۸. گزینه ۱ درست است.

بر طبق متن، کودکانی که از همان اوایل سن خودشان دو زبانه بودند به احتمال زیاد هر دو زبان را به‌طور مساوی می‌دانند.

۹۹. گزینه ۳ درست است.

کدامیک از موارد زیر درباره متن درست نیست؟

در سراسر دنیا جوامع دو زبانه وجود دارد.

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

مهاجرین زبان بومی خودشان را صحبت می‌کنند برای اینکه آداب و رسوم خودشان را حفظ نمایند.

ریاضی و آمار

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.

$$n = 6 \Rightarrow f(6) = 4(6) + x(6+2) = 8 \Rightarrow 8x = -16 \Rightarrow x = -2$$

$$n = 7 \Rightarrow f(7) = 4(7) - 2(7+2) = 28 - 18 = 10$$

$$n = 8 \Rightarrow f(8) = 4(8) - 2(8+2) = 32 - 20 = 12$$

$$x + f(8) = -2 + 12 = 10 \quad 1 + 0 = 1$$

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

$$f(1) = 15 + 5 = 20$$

$$f(2) = 30 + 5 = 35$$

$$f(3) = 45 + 5 = 50$$

$$f(4) = 10 \times 4^0 = 10 \times 1 = 10$$

$$f(5) = 10 \times 4^1 = 10 \times 4 = 40$$

۱۰۳. گزینه ۲ درست است.

$$\bar{n} = \frac{1+2+3+4+5+6+7}{7} = \frac{28}{7} = 4$$

$$\overline{f(n)} = \frac{200 + 220 + 220 + 250 + 250 + 300 + 310}{7} = \frac{1750}{7} = 250$$

$$(4, 250), (7, 310)$$

$$f(n) - 250 = \frac{310 - 250}{7 - 4} (n - 4) = 20n - 80$$

$$f(n) = 20n + 170$$

$$f(9) = 20(9) + 170 = 350$$

۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

$$a_n = \begin{cases} 4n-1 & n \leq 5 \\ 4n-1 & 5 < n \leq 10 \\ n^2 & n > 10 \end{cases}, \quad b_n = \begin{cases} 1-2n & n \leq 5 \\ n^2-n & 5 < n \leq 10 \\ n^2-n & n > 10 \end{cases}$$

$$a_n + b_n = \begin{cases} 2n & n \leq 5 \\ n^2 + 2n - 1 & 5 < n \leq 10 \\ 2n^2 - n & n > 10 \end{cases}$$

۱۰۵. گزینه ۳ درست است.

جملات دنباله فیبوناتچی:

۱, ۱, ۲, ۳, ۵, ۸, ۱۳, ۲۱, ۳۴, ۵۵, ۸۹, ۱۴۴, ۲۳۳, ۳۷۷, ۶۱۰, ...

↓ ↓
جمله چهاردهم جمله پانزدهم

$$1 + 1 = 2 = 2 \times 1 + (1 - 1)$$

$$1 + 1 + 2 = 4 = 2 \times 2 + (1 - 1)$$

$$1 + 1 + 2 + 3 = 7 = 2 \times 3 + (2 - 1)$$

$$1 + 1 + 2 + 3 + 5 = 12 = 2 \times 5 + (3 - 1)$$

⋮

$$1 + 1 + 2 + 3 + 5 + \dots + n = 2a_n + a_{n-1} - 1$$

$$1 + 1 + 2 + \dots + 610 = 2a_{15} + a_{14} - 1 = 2(610) + (377 - 1) = 1596$$

$$1 + 5 + 9 + 6 = 21$$

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

ثانیه اول

ثانیه دوم

⋮

ثانیه n ام

$$D : \{1, 2, 3, \dots, n\} \subset \mathbb{N}$$

۱۰۷. گزینه ۲ درست است.

$$a_1 = \frac{1}{2}$$

$$a_2 = \frac{1}{1 + \frac{1}{a_1}} = \frac{1}{1 + \frac{1}{\frac{1}{2}}} = \frac{1}{3}$$

$$a_3 = \frac{1}{1 + \frac{1}{a_2}} = \frac{1}{1 + \frac{1}{\frac{1}{3}}} = \frac{1}{4}$$

$$a_4 = \frac{1}{1 + \frac{1}{a_3}} = \frac{1}{1 + \frac{1}{\frac{1}{4}}} = \frac{1}{5}$$

⋮

$$a_8 = \frac{1}{9}$$

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

$$a_1 = 1$$

$$a_2 = \frac{1}{2}(2^2 + 2) = 3$$

$$a_3 = \frac{1}{2}(3^2 + 3) = 6$$

⋮

$$b_1 = a_1 + a_2 = 1 + 3 = 4$$

$$b_2 = a_2 + a_3 = 3 + 6 = 9$$

$$b_3 = a_3 + a_4 = 6 + 10 = 16$$

⋮

جملات دنباله a_n : ۱, ۳, ۶, ۱۰, ۱۵, ۲۱, ۲۸, ۳۶, ۴۵, ۵۵, ...

جملات دنباله b_n : ۴, ۹, ۱۶, ۲۵, ۳۶, ۴۹, ۶۴, ۸۱, ۱۰۰, ...

$$b_1 = 2^2, b_2 = 3^2, b_3 = 4^2, \dots \Rightarrow b_n = (n+1)^2$$

$$b_{79} = (79+1)^2 = 80^2 = 6400$$

۱۰۹. گزینه ۲ درست است.

$$a_1 = 2$$

$$a_2 = 2(a_1)^2 = 2(2)^2 = 2^3$$

$$a_3 = 2(a_2)^2 = 2(2^3)^2 = 2^7$$

$$a_4 = 2(a_3)^2 = 2(2^7)^2 = 2^{15}$$

$$\frac{a_4}{4096} = \frac{2^{15}}{2^{12}} = 2^3 = 8$$

۱۱۰. گزینه ۱ درست است.

$$a_1 = 2$$

$$a_2 = \frac{1}{2}\left(2 + \frac{3}{2}\right) = \frac{7}{4} = 1.75$$

$$a_3 = \frac{1}{2}\left(\frac{7}{4} + \frac{3}{7}\right) = \frac{1}{2}\left(\frac{7}{4} + \frac{12}{7}\right) = \frac{1}{2}\left(\frac{49+48}{28}\right) = \frac{98}{56} = 1.7321\dots$$

۱۱۱. گزینه ۴ درست است.

$$\frac{1}{2}[1^2 + 3 \times 1 - 12] = -4$$

$$\frac{1}{2}[2^2 + 3 \times 2 - 12] = -1$$

$$\frac{1}{2}[3^2 + 3 \times 3 - 12] = 3$$

⋮

$$a_n = \frac{1}{2}[n^2 + 3n - 12]$$

توضیح:

$$t_n = an^2 + bn + c$$

$$\left. \begin{aligned} t_1 &= a(1)^2 + b(1) + c = -4 \\ t_2 &= a(2)^2 + b(2) + c = -1 \\ t_3 &= a(3)^2 + b(3) + c = 3 \end{aligned} \right\} \begin{aligned} &\rightarrow 3a + b = 3 \\ &\rightarrow 5a + b = 4 \end{aligned} \Rightarrow 2a = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{2}, \quad b = \frac{3}{2}, \quad c = -6$$

$$t_n = \frac{1}{2}n^2 + \frac{3}{2}n - 6 = \frac{1}{2}(n^2 + 3n - 12)$$

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

جملات دنباله: ۱, ۵, ۱۳, ۲۹, ...

$$a_1 = 1$$

$$a_2 = 2 \times 1 + 3 = 5$$

$$a_3 = 2 \times 5 + 3 = 13$$

$$a_4 = 2 \times 13 + 3 = 29$$

⋮

$$a_{n+1} = 2a_n + 3, \quad a_1 = 1$$

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

$$2n^2 - 7n - 72 < 0$$

$$(2n+9)(n-8) < 0$$

$$-\frac{9}{2} < n < 8 \xrightarrow{n \in \mathbb{N}} 1 \leq n < 8$$

از جمله اول تا جمله هفتم منفی هستند.

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

$$f(n) = \frac{1}{2} \left[\frac{-n}{2} \right]$$

n	۱	۲	۳	۴	...
f(n)	$-\frac{1}{2}$	$-\frac{1}{2}$	-۱	-۱	...

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

a_n جملات دنباله: ۰, ۱, ۰, ۱, ۰, ۱, ...

b_n جملات دنباله: ۲, ۰, ۱, ۰, ۱, ۰, ...

$$a_1 + b_1 = 0 + 2 = 2$$

$$a_2 + b_2 = 1 + 0 = 1$$

$$a_3 + b_3 = 0 + 1 = 1$$

⋮

$$a_n + b_n = 1$$

$$2 + n(1) = 1 \times 0$$

$$n = 98$$

$$98 + 1 = 99$$

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۲ درست است.

الف) رشد به معنای افزایش واقعی تولید در دوره‌ای نسبت به دوره قبل است. به علاوه هر گاه کشوری با برخورداری از عوامل تولید بیشتر یا به کارگیری فناوری مناسب‌تر، ظرفیت تولیدی خود را افزایش دهد یا سطح زیر کشت محصولات را افزایش دهد و یا کارخانه‌های جدید تأسیس کند، شاهد رشد هستیم ولی استفاده از امکانات آموزشی، کاهش نرخ بی‌سوادی بزرگسالان، بهبود توزیع درآمد و افزایش امید به زندگی، از موارد توسعه هستند و نه رشد (صفحه ۷۹ و ۸۰ کتاب درسی)

ب) کنترل اعتبارات و حجم پول در گردش از وظایف بانک مرکزی است و نه سازمان بورس (صفحه ۷۴ و ۷۵ کتاب درسی)

ج) بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری باید ماهیتاً نهادی «غیر انتفاعی» و صرفاً با هدف ارائه خدمات به فعالان اقتصادی باشند. پس در هیچ جای دنیا، اجازه فعالیت‌های آزاد انتفاعی به بانک‌ها داده نمی‌شود. (صفحه ۶۴ کتاب درسی)

(بخش ۲، فصل ۲ - اعتبار، فصل ۳ - تأثیر بورس بر جامعه - بخش ۳، فصل ۱ - رشد)

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

الف) نادرست است زیرا تفاوت و شکاف عمیق بین کشورهای در حال توسعه و توسعه‌یافته هیچ‌وجه به سطح درآمد سرانه محدود نمی‌شود و تقریباً در تمامی شاخص‌های توسعه (البته با درجات متفاوت) وجود دارد. (صفحه ۸۲ کتاب درسی)

د) نادرست است زیرا سطح حداقل معیشت از یک کشور به کشور دیگر یا از یک زمان به زمان دیگر متفاوت است و این امر منعکس‌کننده تفاوت در نیازهای افراد است و نه موقعیت اجتماعی آن‌ها در کشورها (صفحه ۸۶ کتاب درسی)

ه) نادرست است زیرا بانک‌ها از طریق سرمایه‌گذاری در «طرح‌های تولیدی و عمرانی» به صورت مستقیم کسب درآمد می‌کنند و نه از طریق اعطای تسهیلات (صفحه ۶۸ کتاب درسی) (بخش ۲، فصل ۲، نظام بانکی بدون ربا - بخش ۳، فصل ۱، توسعه - فاصله توسعه‌نیافتگی - فصل ۲، رفاه اجتماعی - فقر مطلق و نسبی)

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

الف) درآمد سرانه بیش از ۵۰ کشور در حال توسعه کمتر از ۱,۶۰۰ دلار است و متوسط سال‌های امید به زندگی در بدو تولد در این کشورها، ۵/۶۰ سال است. (صفحه ۸۲ کتاب درسی)

ب) در مورد حدود ۲۰ کشور توسعه یافته دنیا، درآمد سرانه بیشتر از ۴۰,۰۰۰ دلار است. متوسط سال‌های امید به زندگی در بدو تولد، ۵/۸۰ سال است. (صفحه ۸۲ کتاب درسی) - (بخش ۲، فصل ۱ - فاصله توسعه‌نیافتگی)

۱۱۹. گزینه ۳ درست است.

الف) ساکنان هر منطقه حاضر بودند کالاهای خود را با کالاهای پرتیرافدار که بادوام، غیر فاسدشدنی و قابل تقسیم به تکه‌های کوچک بودند، معاوضه کنند زیرا اطمینان داشتند که با دادن این کالاها می‌توانند کالای مورد نیاز خود را دریافت کنند. به این ترتیب این نوع کالاها به عنوان اولین پول مورد استفاده قرار گرفتند. (صفحه ۵۳ کتاب درسی)

ب) درآمد سرانه تنها شاخص توسعه‌یافتگی نیست و در کنار آن از معیارهای دیگری نیز استفاده می‌شود ولی به دلیل همبستگی بالایی که با دیگر شاخص‌های «توسعه» دارد، برای آسان‌تر شدن مقایسه بین کشورها می‌توان از آن استفاده کرد. (صفحه ۸۱ کتاب درسی) (بخش ۲، فصل ۱ - تاریخچه پول - بخش ۳، فصل ۱ - توسعه)

۱۲۰. گزینه ۲ درست است.

الف) اصطلاح «پیشرفت» انتخاب بسیاری از نخبگان و اندیشمندان دنیا از جمله کشور ما است. (صفحه ۸۳ کتاب درسی)

ب) به طور معمول الگوی توسعه‌یافتگی معادل غربی شدن است و در این الگو به تفاوت‌های بومی و محلی کشورها، باورها و ارزش‌های اجتماعی، فرهنگ و تاریخ آن‌ها توجه لازم وجود ندارد ولی در مفهوم پیشرفت، الگوی واحدی برای کشورها معرفی نمی‌شود و موقعیت‌های گوناگون تاریخی، اجتماعی، فرهنگی، مذهبی، سیاسی و انسانی مورد توجه است. (صفحه ۸۳ کتاب درسی)

ج) شاخص‌هایی مانند تغذیه - مسکن - بهبود فضای کسب و کار - وضعیت فساد و مبارزه با آن - استفاده از علم و فناوری - ابعاد زیست محیطی و آلاینده‌گی - دسترسی به ارتباطات و فناوری اطلاعات و از جمله شاخص‌های رقابت‌پذیری یا شاخص پیشرفت محسوب می‌شوند. (صفحه ۸۳ کتاب درسی) (بخش ۳، فصل ۱ - پیشرفت)

۱۲۱. گزینه ۴ درست است.

$$5 \leq x \leq 9 \longrightarrow 5, 6, 7, 8, 9 \quad (\text{الف})$$

$$9 \leq x \leq 12 \longrightarrow 9, 10, 11, 12$$

با توجه به پاسخ قسمت (الف)، هیچ گزینه‌ای حذف نمی‌شود، بنابراین به سراغ پاسخ قسمت (ب) می‌رویم.

$$17 = \text{دهک ششم} - \text{دهک دهم (ب)}$$

$$25 - x = 17 \rightarrow x = 8 \quad \text{دهک ششم}$$

(ج) برای بررسی وضعیت توزیع درآمد در جوامع، نسبت دهک دهم به دهک اول محاسبه می‌شود. هرچه نسبت دهک دهم به دهک اول در جامعه‌ای کمتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه مناسب‌تر است.

$$A: \frac{\text{دهک دهم}}{\text{دهک اول}} = \frac{22}{2} = 11$$

$$B: \frac{\text{دهک دهم}}{\text{دهک اول}} = \frac{25}{5} = 5$$

در جامعه B توزیع درآمد مناسب‌تر است.

(صفحه ۸۶ و ۸۷ کتاب درسی) (بخش ۳، فصل ۲ - توزیع درآمد و معیار سنجش آن)

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

برای مبارزه با فقر و نابرابری در توزیع درآمدها، به کارگیری یک نظام مناسب مالیاتی از مهم‌ترین ابزارها است. به گونه‌ای که توزیع مجدد درآمدها به شکل قانونی صورت بگیرد و تفاوت میان درآمد و ثروت یک گروه محدود و اکثریت چشم‌گیر مردم، کاهش یابد. (صفحه ۸۸ کتاب درسی) (بخش ۳، فصل ۲ - سیاست کاهش فقر و نابرابری)

۱۲۳. گزینه ۱ درست است.

(الف) مردم برای مصون ماندن از خطرهای احتمالی و همچنین رهایی یافتن از حمل‌ونقل مسکوکات در معاملات، پول‌های خود را به صرافان یا تجار معتبر می‌سپردند و در مقابل، رسید معتبر از آن‌ها دریافت می‌کردند. (صفحه ۵۵ کتاب درسی)
(ب) انسان به مثابه مهم‌ترین عامل تولید، به آموزش و تأمین اجتماعی - اقتصادی نیاز دارد و هرگونه سرمایه‌گذاری در این زمینه‌ها به افزایش بهره‌وری نیروی کار و در پی آن، افزایش درآمد ملی منجر می‌شود. (صفحه ۸۸ کتاب درسی)
(بخش ۲، فصل ۱ - پول کاغذی - بخش ۳، فصل ۲ - سیاستهای کاهش فقر و نابرابری)

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

در نقطه A بازار در وضعیت تعادل و برابری عرضه و تقاضا است. در نقاط زیر نقطه تعادل با کمبود عرضه و فزونی تقاضا مواجه هستیم. به دلیل فزونی تقاضا و مصرف بر عرضه، شاهد افزایش سطح قیمت‌ها و تورم هستیم. (نقطه C) در نقاط بالای نقطه تعادل، با کمبود تقاضا و مازاد عرضه مواجه هستیم. (نقطه B) (صفحه ۵۹ کتاب درسی) (بخش ۲، فصل ۱ - تورم)

۱۲۵. گزینه ۴ درست است.

(الف) برای محاسبه شاخص دهک، مردم کشور را به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند که این ده گروه، از سطح درآمد کمترین به بیشترین طبقه‌بندی می‌شوند. یعنی ده درصد گروه اول دارای کمترین سهم از درآمد ملی هستند. (صفحه ۸۶ و ۸۷ کتاب درسی)

(ب) تمامی گزینه‌ها در مورد دو مفهوم «رشد و توسعه» درست هستند به جزء اینکه به کارگیری فناوری مناسب‌تر و روش‌های پیشرفته‌تر، مثال‌هایی برای «رشد» هستند و نه «توسعه». (صفحه ۷۹ و ۸۰ کتاب درسی)
(بخش ۳، فصل ۱ - رشد و توسعه - فصل ۲ - توزیع درآمد و معیار سنجش آن)

۱۲۶. گزینه ۱ درست است.

(الف) زمانی که پول نتواند در طول زمان ارزش خود را حفظ کند، می‌گوییم که قدرت خرید آن دستخوش تغییر شده است. (صفحه ۵۹ کتاب درسی)

ب) از دلایل مهم ایجاد تورم یا کاهش قدرت خرید پول، فزونی تقاضا بر عرضه یا افزایش حجم پول در جامعه که با افزایش تولید هماهنگ نباشد، است. (صفحه ۵۹ کتاب درسی)

ج) نتیجه کاهش قدرت خرید پول، کاهش رفاه خانواده‌ها و ضرر پس‌اندازکنندگان و کاهش قدرت خرید آن‌ها است.

(صفحه ۵۹ کتاب درسی) (بخش ۲، فصل ۱ - قدرت خرید پول - تورم)

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

الف) بعضی از کشورها همانند قطر به دلیل داشتن یک ماده معدنی گرانبها همانند نفت و فروش و صادرات مقدار زیادی از آن به رقم بالایی از تولید داخلی سرانه دست پیدا می‌کنند. در حالی که پیشرفت چندانی در ارتقاء شاخص‌های توسعه انسانی ندارند. در این کشورها معیار درآمد سرانه برای سنجش توسعه مناسب نیست. (صفحه ۸۱ کتاب درسی)

ب) با توجه به سطح حداقل معیشت که در کشورهای مختلف، متفاوت است، افرادی که در یک زمانی یا کشوری فقیر نیستند، ممکن است در زمانی دیگر یا کشوری دیگر فقیر باشند. این مفهوم را «فقر نسبی» می‌گویند. (صفحه ۸۶ کتاب درسی)

(بخش ۲، فصل ۱ - توسعه - بخش ۳، فصل ۲ - فقر مطلق و نسبی)

۱۲۸. گزینه ۲ درست است.

افراد یا مؤسسات خصوصی که اقدام به خرید اوراق مشارکت می‌کنند، علاوه بر حفظ اصل طلب خود، سود علی‌الحساب در فواصل زمانی معین دریافت می‌کنند و در زبان مشارکت خود سهیم نیستند. بنابراین این اوراق ریسکی ندارد.

(صفحه ۶۸ کتاب درسی) - (بخش ۲، فصل ۲ - اسناد اعتباری)

۱۲۹. گزینه ۳ درست است.

الف) رفاه اجتماعی با از بین رفتن فقر و کاهش نابرابری‌ها تحقق می‌یابد. (صفحه ۸۵ کتاب درسی)

ب) معمولاً با درنظر گرفتن دو شاخص درآمد سرانه و میزان نابرابری در توزیع درآمد، می‌توان تصویری از وسعت و اندازه فقر در هر کشوری به دست آورد. (صفحه ۸۶ کتاب درسی) (بخش ۳، فصل ۲ - رفاه اجتماعی - فقر مطلق و نسبی)

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

الف) اعمال سیاست‌هایی به منظور بهبود وضع نامطلوب زندگی، روحیه امید و اطمینان نسبت به آینده را تقویت می‌کند و انسجام و همکاری بیشتری در اجرای برنامه‌های توسعه پدید می‌آورد. (صفحه ۸۸ کتاب درسی)

ب) بر روی سهام اطلاعاتی شامل: میزان مشارکت، تعهدات و منافع صاحب سهم، نام شرکت و شماره ثبت آن، مبلغ سرمایه پرداخت شد و مبلغ اسمی سهام بر روی آن درج می‌شود. مبلغ واقعی سهام بر روی آن درج نمی‌شود. (صفحه ۷۳ کتاب درسی)

(بخش ۲، فصل ۳ - اوراق بهادار - بخش ۳، فصل ۲ - سیاست کاهش فقر و نابرابری)

علوم و فنون ادبی

۱۳۱. گزینه ۳ درست است.

سبک عراقی، اوج غزل عارفانه و عاشقانه است.

۱۳۲. گزینه ۴ درست است.

ویژگی هر بیت:

(۱) زبانی: کاربرد واژه‌های عربی همچون مشاطه - صنع - نقش - مراد - اقرار - حسن

(۲) فکری: باور به قضا و قدر / زبانی: کاربرد واژه‌های عربی همچون سعی - طلب - قدر - تغییر - قضا

(۴) زبانی شعر سبک خراسانی: به کارگیری نشانه «مر» در کنار مفعول

(۳) فکری: رواج روحیه عرفانی و اخلاقی

۱۳۳. گزینه ۱ درست است.

چهار مورد نادرست متن و اصلاح آن‌ها:

حکمت ← احساس * مکاتیب ← مجالس سبعة * مجالس سبعة ← مکاتیب * منظور از «اثر اخیر»، «مجالس سبعة» است

که درست نیست، بلکه «مکاتیب» سبک نثر مولانا را بیشتر و بهتر نمودار می‌سازد.

۱۳۴. گزینه ۲ درست است.

موارد نادرست در گزینه‌ها و اصلاح آن‌ها:

(۴) واقع‌گرایی یا توجه به دنیای بیرون ← ذهن‌گرایی یا توجه به دنیای درون

(۳) رواج روحیه پهلوانی و حماسی ← رواج روحیه عرفانی و اخلاقی

(۱) باور به اختیار و اراده ← باور به قضا و قدر

۱۳۵. گزینه ۲ درست است.

تعیین دوره‌های دیگر:

(۴) مربوط به دوره دوم (۱) مربوط به دوره اول (۳) مربوط به دوره چهارم

۱۳۶. گزینه ۱ درست است.

۱۳۷. گزینه ۴ درست است.

اصلاح گزینه پاسخ:

پرویز ناتل خانلری ← ابوالقاسم لاهوتی

۱۳۸. گزینه ۳ درست است.

ویژگی‌های تغییر در آوردن جایگاه قافیه، نگاه نو و نگرش عاطفی و واقعیات ملموس، سیر آزاد تخیل و نزدیکی به ادبیات نمایشی از مهم‌ترین ویژگی‌های شعر افسانه نیمه است.

۱۳۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

(۲) یک تشبیه فشرده: «آب دیده مظلوم، آتش است.» * یک تشبیه گسترده: «تو چو شمعی از او هراسان باش.»

(۱) «سر» استعاره مصرّحه است به معنی «فتیله».

(۴) واژه‌آرایی «آتش - شمع» و «آب - سر» به ترتیب استعاره مصرّحه هستند به معنی اشک - فتیله.

(۳) عبارت کنایی «خشک و تر سوختن» به معنی نابودی همه، چه ظالم و چه مظلوم، دارای تضاد است.

۱۴۰. گزینه ۲ درست است.

تشبیهات و نوع آن‌ها:

الف) فاقد تشبیه (پیشگاه حقیقت: اضافه استعاری) ب) تشبیه فشرده اسنادی: هر شب نمی، صد بحر آتشین است.

ج) تشبیه فشرده اضافی: سنگ دل * تشبیه فشرده اسنادی: جان را سپر کرد.

د) تشبیه فشرده اضافی: ورطه بلا

۱۴۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته‌شده:

(۱) سحرگاه به شمع تشبیه شده است. * «مهر» ایهام دارد به معنی ۱- خورشید ۲- محبت * «سر» مجاز از فکر و قصد

(۲) هیچ‌یک از آرایه‌های خواسته‌شده در بیت دیده نمی‌شود. «عهد» به معنی «پیمان» فاقد ایهام است.

(۳) تو به صبح - من به شمع سحرگاه تشبیه شده است. بیت فاقد ایهام و مجاز است.

(توجه کنید که «سپرم» به معنی «می‌گذرانم» است.)

(۴) تشبیه و ایهام: ۱- جانی را که به جوش آمده مانند گل تقدیم یار خواهم کرد ۲- جان شکفته را مانند گل تقدیم یار خواهم کرد. بیت فاقد مجاز است.

۱۴۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌های موجود:

(۱) مجاز: «ساعت» مجازاً به معنی زمان است.

(۲) ایهام: واژه «نظم» به معنی ۱- شعر ۲- مجموعه منظم

(۳) تناقض: نظم پریشان (مجموعه منظم آشفته)

(۴) تشبیه: طایر فکر - دام اشتیاق تشبیه دارند.

۱۴۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌های هر بیت:

(الف) جناس: رنگ - زنگ * مجاز: «رنگ» مجازاً تصاویر * «آینه - زنگ» به ترتیب استعاره از دل - کدورت * بیت فاقد تشبیه - اغراق - تناقض است.

(ب) تشبیه: عشق به مرکب * استعاره: دل استعاره مکینه دارد. * مجاز: «فرسنگ‌ها» مجازاً مسافت زیاد * اغراق: اینکه دل فرسنگ‌ها از جان فراتر رود، اغراق دارد. * بیت فاقد جناس - تناقض است.

۱۴۴. گزینه ۱ درست است.

نوع مجازهای مشخص شده:

(الف) به معنای خورشید ← لازمیّه (همراهی) (ب) به معنای شراب ← محلیّه
(ج) به معنی دل ← محلیّه (د) به معنای نگاه ← آلیّه

۱۴۵. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌های موجود در هر بیت:

- (۱) مجازها: دست - سر - سرها به ترتیب مجاز از توانایی - فکر - زندگی‌ها * بیت فاقد حسن تعلیل است.
- (۲) ایهام تناسب: پروانه به معنای حشره کوچک (که مورد نظر نیست) در معنای اجازه و فرمان با بیت منطبق است. * تشبیه من به شمع در مصراع دوم
- (۳) اغراق: «داشتن سر بر تن به اندازه موی سر و نثار همه آن‌ها در راه محبوب» * بیت فاقد تضاد است.
- (۴) بیت فاقد تلمیح و تناقض است.

۱۴۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی آرایه‌های بیت:

تشبیه: «سرا به بستان» (۱ مورد)
مجاز: «گوش - صد - زبان» به ترتیب مجاز از شنوایی - مقدار کثیر - سخن (۳ مورد)
استعاره مصرّحه: «بستان سرا - زبان» به ترتیب استعاره از دنیا - گلبرگ (۲ مورد)
استعاره مکینه: «غنچه» استعاره مکینه و تشخیص دارد. (۱ مورد)
جان‌بخشی: «غنچه» جان‌بخشی شده است. (۱ مورد)
پارادوکس: «با صد زبان تلقین خاموشی کردن» یک عبارت پارادوکسی است. (۱ مورد)

۱۴۷. گزینه ۱ درست است.

وزن گزینه پاسخ: «مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن» و گزینه‌های دیگر: «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» است.
اختیارات در هر گزینه:

(۱) ۴ مورد (۲) ۱ مورد (۳) ۱ مورد (۴) ۲ مورد

۱۴۸. گزینه ۲ درست است.

با در نظر گرفتن وزن تمام ابیات که (مفتعلن مفاعلهن) $\times$ ۲ است، به بررسی اختیارات می‌پردازیم:

- (۱) زبانی: بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه (بارگه ← بارگهی) (کارگه ← کارگهی)
- (۲) وزنی: رکن سوم مصراع اول به جای مفتعلن ← مفعولن (اختیار وزنی ابدال)
- (۳) وزنی: رکن اول مصراع اول به جای مفتعلن ← مفعولن (اختیار وزنی ابدال) زبانی: حذف همزه (زّو)
- (۴) زبانی: بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه (سوزن - سوزنی)

۱۴۹. گزینه ۳ درست است.

در همه گزینه‌ها، دو هجای کوتاه در کنار هم تبدیل به یک هجای بلند می‌شود؛ به جز در گزینه پاسخ.

۱۵۰. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد خواسته شده:

(۳) سه اختیار وزنی فاعلاتن به جای فعلاتن (۲ مرتبه) فع لن به جای فعلن و یک اختیار زبانی خدمت ← خدمتی (بلند تلفظ

کردن مصوت کوتاه)

۱) کاملاً نادرست ۲) وزن بیت همسان و هر مصراع متشکل از چهار رکن است.

۴) وزن بیت همسان و دارای اختیار وزنی ابدال (فع لن به جای فَعِلن)

۱۵۱. گزینه ۴ درست است.

وزن گزینه پاسخ: «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فَعِلن» است.

۱۵۲. گزینه ۱ درست است.

وزن هر یک از گزینه‌ها:

۱) مفعول مفاعیلُ مفاعیلُ فَعولن (ناهمسان)

۲) (مفتعلن مفاعِلن) $2 \times$ توجه: به قلب در رکن دوم مصراع اول دقت کنید.

۳) (مفاعِلن فعلاتن) $2 \times$

۴) (مفتعلن فاعِلن) $2 \times$ توجه: به قلب در رکن سوم مصراع اول توجه نمایید.

(«قلب» طبق تدریس کتاب درسی در وزن (مفتعلن مفاعِلن) $2 \times$ بیشترین رواج را دارد).

۱۵۳. گزینه ۳ درست است.

مفهوم گزینه‌های غیر پاسخ: هر کسی قادر به درک اسرار نخواهد بود.

و مفهوم گزینه پاسخ: از خود بی‌خبری عاشق

۱۵۴. گزینه ۲ درست است.

معانی «شعوذه»: شعوده - شعبده - چابکی دست و تردستی - سبکی و چالاکی دست - شعبده و افسون و ... و شعوده‌گر

«صفت فاعلی» از این واژه است.

۱۵۵. گزینه ۴ درست است.

مفهوم گزینه پاسخ: تحسین عدالت خداوندی

زبان عربی

۱۵۶. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

۲) هدایت می‌کند ۳) در جوانی ۴) موجب هدایت می‌شوند (صفحه ۲ عربی یازدهم)

۱۵۷. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

۱) نخواهد گریست. ترجمه نشدن ضمیر (ه) ۲) چشمانش. تصمیم به حرکت کردن بگیرد

۳) گریان نیست (صفحه ۲ عربی یازدهم و ص ۴۴ عربی دوازدهم)

۱۵۸. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

۱) کیفر شود ۳) دشنام‌گوی خوار و ذلیل ۴) دشمنان (صفحه ۱۱ عربی یازدهم)

۱۵۹. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

۱) تلخ نکنند ۲) دشمنی ۳) ترجمه فعل‌های امر به شکل غایب. تلخ نکنند

(صفحه ۱۹ عربی یازدهم)

۱۶۰. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

۱) دوست خود. بدان ۲) ترجمه نشدن کلمه (ثلاث) ۴) دوست

(صفحه ۲۶ عربی یازدهم)

۱۶۱. گزینه ۲ درست است.

(۱) سنجاب‌ها، خودشان (۳) هر کسی، ترجمه نشدن ضمیر (هـ) (۴) ترجمه نشدن (فتح)
(صفحه ۳۲ و ۳۳ عربی یازدهم)

۱۶۲. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۲) شمال: چپ (۳) جای سوارکاران و آب‌انبارها در ترجمه جابه‌جا شده
(۴) شمت: ببوید. تجد: می‌یابد (صفحه ۳۲ و ۳۳ و ۱۹ عربی یازدهم)

۱۶۳. گزینه ۴ درست است.

تنها عبارتی که با مفهوم حدیث یکی است، همین عبارت است که در آن به شیوایی سخن اشاره شده است. (درس ۱۷ عربی یازدهم)
۱۶۴. گزینه ۲ درست است.

رد گزینه‌ها: (۱) سنه (۳) عادة (۴) إن. عادة (صفحه ۳۹ عربی ۱۲)

۱۶۵. گزینه ۳ درست است.

رد سایر گزینه‌ها :

(۱) اشتیری در باب افتعال است و دو حرف زائد دارد. (۲) حَلَّوْا ثلاثی مجرد است. (۴) سیغلو فعل ثلاثی مجرد است.
(درس ۲۹ و ۲۵ عربی یازدهم)

۱۶۶. گزینه ۲ درست است.

وزن أفعَل که بر اسم دلالت کند، اسم تفضیل است.

رد سایر گزینه‌ها: أَحَبَّ و أَعْلَم و أَحْسَنُوا فعل است، نه اسم. (درس ۱ یازدهم)

۱۶۷. گزینه ۱ درست است.

توضیح: أَحَد مستثنی منه و فاعل است، اما در سایر گزینه‌ها: أَوْلَاد، أُسْرَى، اشجارا مفعول هستند.
(صفحه ۴۴ عربی دوازدهم)

۱۶۸. گزینه ۳ درست است.

الأمرد به نوجوان گفته می‌شود، نه کسی که سنش از ۵۰ سال گذشته باشد. (صفحه ۴۱ عربی دوازدهم)
۱۶۹. گزینه ۴ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) الرَّجَالِیَّ به شکل الرَّجَالِیَّ درست است. (۲) الْمُتَكَبِّرُ به شکل الْمُتَكَبِّرُ درست است.

(۳) بِمَثَل به شکل بِمَثَل درست است. (صفحه ۱۱ عربی یازدهم)

۱۷۰. گزینه ۳ درست است.

رد گزینه‌ها: (۱) مرادف اختارت: انتخبْتُ (۲) مضاد الفخور کلمه المتواضع

(۴) مضاد غالیه کلمه رخیصة (صفحه ۴ عربی یازدهم)

تاریخ

۱۷۱. گزینه ۳ درست است.

یکی از سرسخت‌ترین مخالفان رضا شاه، سید حسن مدرس بود. (درس ۷ ص ۹۷)

۱۷۲. گزینه ۱ درست است.

یکی از تحولات مهم جهان پس از جنگ جهانی دوم، به قدرت رسیدن کمونیست‌ها در چین بود. (درس ۸ ص ۱۱۲)

۱۷۳. گزینه ۴ درست است.

در بعد روابط خارجی رهبر حزب فاشیست سودای احیای دوباره امپراتوری روم باستان و تسلط بر دریای مدیترانه و شمال آفریقا را داشت. (درس ۸ ص ۱۰۱)

۱۷۴. گزینه ۱ درست است.

پس از موفقیت نازی‌ها در انتخابات مجلس، هیتلر با حمایت صاحبان صنایع، اشراف زمین‌دار، افسران ارتش و کانون‌های سرّی در آلمان صدراعظم آلمان شد. او سپس با قبضه کامل قدرت، نظام دیکتاتوری تک‌حزبی را در کشور برقرار کرد و خود را پیشوا خواند. (درس ۸ ص ۱۰۲)

۱۷۵. گزینه ۴ درست است.

رضاشاه دستور داد تا مسیر راه‌آهن سراسری را در جهت شمال به جنوب (بندر ترکمن به بندر شاپور) احداث نمایند. مسیر شرقی غربی می‌توانست دسترسی زمینی به کشور هندوستان را برای انگلستان تسهیل کند و این با منافع انگلستان در شرق در تضاد بود. در صورتی که احداث مسیر شمال به جنوب، دسترسی انگلستان را به منابع نفتی در مناطق شمال ایران و انتقال به خلیج فارس برای حمل به اروپا راحت می‌نمود. (درس ۷ ص ۹۶)

۱۷۶. گزینه ۲ درست است

نصیحت‌ها و کوشش‌های مسالمت‌آمیز امام علی برای بازداشتن مخالفان از سرکشی و جلوگیری از جنگ داخلی میان مسلمان به نتیجه نرسید و آن حضرت ناگزیر به دفع سرکشی‌ها و آشوبگری‌هایی شد که اشراف بنی‌امیه نقش مهمی در ایجاد آن داشتند بدین منظور امام مرکز خلافت را از مدینه به کوفه منتقل و در سه جنگ جمل، صفین و نهروان با دشمنان مقابله کرد. (درس ۲ ص ۴۵)

۱۷۷. گزینه ۱ درست است.

رسول خدا در سال نخست هجرت تصمیم به تشکیل نیروی نظامی علیه دشمنان اسلام گرفت. یکی از اهداف این عملیات تهدید مسیر تجارت مشرکان مکه به شام و کسب غنیمت بود، زیرا آنان اموال مهاجران مسلمان را تصرف و غارت کرده بودند. (درس ۲ ص ۳۷)

۱۷۸. گزینه ۴ درست است.

حضرت محمد (ص) در سال دهم هجری مراسم حج را به همراه جمعیت زیادی از مسلمانان برگزار کرد. در آن زمان، بیشترین نگرانی آن حضرت مربوط به آینده امت اسلامی بود. (درس ۲ ص ۳۹)

۱۷۹. گزینه ۲ درست است.

انوری، شاعر دوره سلجوقی در قصیده نامه اهل خراسان به خوبی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی زمان خود را نقد کرده‌اند. (درس ۱ ص ۹)

۱۸۰. گزینه ۳ درست است.

از مشهورترین تکراری‌ها می‌توان به عجائب المقدور فی نوائب تیمور تألیف ابن عربشاه درباره تیمور اشاره کرد. (درس ۱ ص ۶)

جغرافیا

۱۸۱. گزینه ۳ درست است.

در این سؤال لازم است نقشه نواحی بارشی ایران در کتاب سال یازدهم از نظر وسعت نواحی بارشی و میزان بارش سالانه مورد بررسی قرار گیرد. همانطور که این نقشه نشان می‌دهد تعداد و تنوع نواحی بارشی در نیمه شمالی کشورمان بیشتر از نیمه جنوبی است. به‌طوری که در نیمه شمالی هر شش ناحیه بارشی مشاهده می‌شود اما محدوده نیمه جنوبی کشورمان را اغلب نواحی داخلی پوشش داده است. سایر گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ با نقشه درج شده مطابقت دارد.

۱۸۲. گزینه ۲ درست است.

این سوال ترکیبی از مبحث طبقه‌بندی آب و هوایی کوپن، عرض جغرافیایی و زاویه تابش خورشید است. به‌طوری که با توجه به مباحث مطرح شده می‌توان گفت عمده‌تأ گروه آب و هوایی A یعنی نواحی استوایی در عرض‌های جغرافیایی پایین قرار دارد

و بنابراین زاویه تابش عمود و نزدیک به عمود دارند. گروه آب و هوایی B, C, D و E به ترتیب و به طور تقریبی مربوط به عرض‌های جغرافیایی بالاتر قرار گرفته‌اند و به ترتیب زاویه تابش مایل‌تری را به نسبت خواهند داشت.

۱۸۳. گزینه ۴ درست است.

به طور کلی در کانون یک ناحیه صنعتی فضاهای صنعتی فشرده هستند و هر چه از کانون به سمت مرزهای این ناحیه حرکت کنیم از تراکم آن کاسته می‌شود. از سوی دیگر می‌توان گفت در این ناحیه در کانون ناحیه، تراکم فضای باز طبیعی کمتر از مرزهای آن است. بنابراین موارد ب و د درست هستند.

۱۸۴. گزینه ۱ درست است.

هرکدام از فرسایش‌های کاوشی و تراکمی اشکال متنوعی را در نواحی ساحلی می‌سازند. به عنوان مثال از اشکال فرسایش کاوشی ناشی از حفر مواد در سواحل صخره‌ای دریا می‌توان به ستون‌های سنگی دریایی، غارها، طاق‌های دریایی و... اشاره کرد و اشکال فرسایشی تراکمی ناشی از رسوب‌گذاری مواد آب سنگ‌ها و جزایر مرجانی، باتلاق‌ها، زبانه یا دماغه ماسه‌ای و... را می‌سازند. بنابراین در نواحی ساحلی، آب‌سنگ‌ها، برخلاف طاق‌های دریایی و همانند جزایر مرجانی، ناشی از رسوب‌گذاری مواد به وجود آمده‌اند.

۱۸۵. گزینه ۴ درست است.

در انتخاب شیوه حمل‌ونقل به نوع و حجم محموله‌ها توجه می‌شود؛ برای مثال، شیوه حمل‌ونقل برخی کالاها که به مراقبت خاص یا کانتینرهای یخچال‌دار نیاز دارند، مانند گل، دارو یا مواد غذایی، با شیوه حمل کالاهای گران‌قیمت، مانند تجهیزات الکترونیکی یا کالاهای سنگین و حجیم، مانند زغال سنگ و آهن، متفاوت است. به طور کلی، هرچه حجم محموله بیشتر باشد (مانند غلات به صورت فله)، هزینه حمل آن کمتر می‌شود. از سوی دیگر در برنامه‌ریزی حمل‌ونقل، سرعت رسیدن مسافر یا کالا به مقصد و زمانی که برای نقل‌وانتقال طی می‌شود، اهمیت دارد. برخی کالاها باید به سرعت حمل شوند و به مقصد برسند؛ درحالی‌که برای برخی دیگر، صرف زمان طولانی مشکلی ایجاد نمی‌کند.

۱۸۶. گزینه ۳ درست است.

در این متن این موضوع مطرح شده است که کشورهای مختلف لازم است برای تصمیم‌گیری در ارتباط با سیستم حمل‌ونقل خود به محدودیت‌های محیط طبیعی توجه کند. به عنوان مثال در کشورهای اسکاندیناوی در طول سال زمستان‌های طولانی و یخبندان‌های مکرر دارند. از این رو نمی‌توانند شیوه‌های حمل‌ونقل و راه‌های آن را همان‌طور که تمایل دارند، تعیین کنند. بنابراین این عبارت که انسان‌ها برای زندگی و بهره‌برداری، می‌توانند محیط طبیعی را به شیوه‌های مورد نظر خود تغییر دهند، مفهوم نادرستی را در این سوال نسبت به سایر گزینه‌ها مطرح می‌کند.

۱۸۷. گزینه ۴ درست است.

هرکدام از شیوه‌های حمل‌ونقل شرایط خاص خود را دارند. به عنوان مثال بعضی شیوه‌ها نیازی به احداث راه ندارند و برخی دیگر هزینه سنگینی را در این زمینه متحمل می‌شوند. سرعت حمل‌ونقل، آلودگی محیطی، سرمایه‌گذاری در خرید تجهیزات و... مواردی دیگر از این تفاوت‌ها هستند. در بین گزینه‌ها برخی مسائل محیط زیست مربوط به همه شیوه‌های حمل‌ونقل است و برخی دیگر ویژه برخی شیوه‌هاست. گزینه ۴ را نمی‌توان به همه شیوه‌ها تعمیم داد چون همه شیوه‌ها مانند هوایی و دریایی موضوع احداث راه را ندارند.

۱۸۸. گزینه ۱ درست است.

حمل‌ونقل چند وجهی یا چند منظوره، ترکیبی از دو یا چند شیوه مختلف حمل‌ونقل است. امروزه برنامه‌ریزان تلاش می‌کنند که در برنامه‌های مختلف به جای یک شیوه حمل کالا از مبدأ تا مقصد، از دو یا چند شیوه استفاده شود تا بتوان زمان و هزینه حمل‌ونقل را به خوبی مدیریت کرد. برای مثال، تصمیم گرفته می‌شود که کالا به وسیله کامیون به محل کانتینرها برده شود و پس از قرار گرفتن در کانتینرها با قطار به سمت بندر حمل شود. سپس، با کشتی به بندر مقصد حمل گردد و از آنجا به کشتی‌ها و شناورهای کوچک منتقل و توزیع شود. مطالعات نشان می‌دهد که حمل‌ونقل چند وجهی هزینه‌های حمل‌ونقل را به طور مؤثری کاهش می‌دهد.

۱۸۹. گزینه ۲ درست است.

هوشمندسازی شهری با تعیین پارکینگ‌های دارای جای خالی نقش مهمی در حمل‌ونقل شهری مناسب دارد. همین طور استفاده از حمل‌ونقل عمومی تا حد امکان می‌تواند در این امر مهم سهم داشته باشد. اما موضوع مبلمان شهری مبحث متفاوتی را در این زمینه مطرح می‌کند و آن زیباسازی شهر، حفظ هویت فرهنگی شهرها و توجه به گروه‌های اجتماعی مختلف از جمله معلولان، نابینایان و ... در حمل‌ونقل است. اما به کمک مبلمان شهری نمی‌توان مشکلات هزینه احداث بزرگراه‌ها و همچنین خرید و تعمیر ناوگان حمل‌ونقل را کاهش داد.

۱۹۰. گزینه ۱ درست است.

اتوبوس‌های برقی سابقه‌ای بسیار طولانی در حمل‌ونقل عمومی شهرها دارند و هوا را آلوده نمی‌کنند و عمر موتورشان زیاد است. البته محدودیتی که در این مورد مشاهده می‌شود گسترش شبکه برق‌رسانی برای آن‌ها است که هزینه‌بر است. در سال ۲۰۱۳ میلادی در بیش از ۳۰۰ مادرشهر، اتوبوس‌های برقی استفاده شده است. در ایران فقط در تهران چند مسیر اتوبوس برقی وجود دارد. از سوی دیگر اتوبوس‌های تندرو از سال ۱۹۹۰ در شهرها استفاده شده است. بنابراین سابقه استفاده کمتری دارد. با این حال مزایای آن سرعت این اتوبوس‌هاست که با حرکت در مسیرهای ویژه می‌تواند خدمات مفیدی را برای شهروندان فراهم سازد. در نهایت حمل‌ونقل درون‌شهری ریلی، مانند مترو، تراموا و مونوریل یکی دیگر شیوه‌های حمل‌ونقل درون‌شهری است که آلودگی کمتری دارد، تعداد زیادی از مسافران شهری را جابه‌جا می‌کند و ترافیک ندارد.

جامعه‌شناسی

۱۹۱. گزینه ۲ درست است.

تجربه‌ها و خلقیات ویژه هر فرد به بخش فردی جهان انسانی تعلق دارد. جهان تکوینی پیش از انسان بوده و وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است. فرهنگ، شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها است. جهان انسانی، محصول زندگی انسان است و هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، به این جهان تعلق دارد. (جامعه‌شناسی ۲ درس ۱)

۱۹۲. گزینه ۱ درست است.

دیدگاه اول: براساس این دیدگاه جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند. نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند. دیدگاه دوم: گروهی دیگر جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آن‌ها است و جهان تکوینی، ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. در این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند. (جامعه‌شناسی ۲ درس ۱)

۱۹۳. گزینه ۴ درست است.

جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید به این جهان تعلق دارد. فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در جهان گسترش می‌یابد فرهنگ جهانی است. فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول را فراهم آورد. (جامعه‌شناسی ۲ درس ۱ و ۲)

۱۹۴. گزینه ۳ درست است.

فرهنگ صهیونیسم بین‌الملل: آرمان‌ها و ارزش‌های خود را متوجه نژاد خاصی می‌داند. فرهنگ حق: عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری است.

فرهنگ سلطه یا استکبار: فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می آورد و دیگران را به ضعف و ناتوانی می کشاند. (جامعه شناسی ۲ درس ۲)

۱۹۵. گزینه ۲ درست است.

- قسمت اول: در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکاء به قدرت اقتصادی خود با استفاده از نهادها و سازمان های اقتصادی و سیاسی بین المللی و از طریق دولت های دست نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می گیرد.

- قسمت دوم: قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیشتر قومی و قبیله ای بود، در دوران استعمار از طریق سازش با دولت های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآمد. (جامعه شناسی ۲ درس ۳)

۱۹۶. گزینه ۲ درست است.

- استعمار نو پس از شکل گیری جنبش های استقلال طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد. در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره استعمار ایجاد کرده اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می کنند.

- غلبه قدرت هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله ای رفتار می کردند نیز مانع می شد تا ظرفیت های فرهنگ اسلامی و ارزش های اجتماعی آن به طور کامل آشکار شود. (جامعه شناسی ۲ درس ۳)

۱۹۷. گزینه ۴ درست است.

- قسمت اول: فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و غنای خود، گروه های مهاجم بیگانه را نیز درون خود هضم و جذب می کرد یا دست کم آنان را ناگزیر می ساخت که برای بقای خود در ظاهر از مفاهیم و ارزش های دینی استفاده کنند.

- قسمت دوم: عقاید و ارزش ها با پذیرش انسان ها به عرصه فرهنگ بشری راه می یابند و جلوه و نمود تاریخی پیدا می کنند. (جامعه شناسی ۲ درس ۴)

۱۹۸. گزینه ۴ درست است.

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می خورد، اگر هویت فرهنگی اش را حفظ کند با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد و اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد، می تواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود هضم کند و به خدمت گیرد.

مردمی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در حاشیه جهان غرب جست و جو می کنند و به مسیری می روند که جهان غرب برای آنان ترسیم می کند.

قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیشتر قومی و قبیله ای بود، در دوران استعمار از طریق سازش با دولت های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآمد.

بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار از مکاتب و روش های غربی مانند ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می کردند. این مکاتب علاوه بر اینکه وحدت امت اسلامی را مخدوش می کردند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند نیز قرار نمی گرفتند. (جامعه شناسی ۲ درس ۳، درس ۴)

۱۹۹. گزینه ۱ درست است.

- سکولاریسم، پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش های هستی شناسانه بشر است. به عبارت دیگر سکولاریسم، جهان بینی فرهنگ غرب یا تصور آن از جهان هستی است.

- بدین ترتیب، ابعاد معنوی انسان و جهان به فراموشی سپرده می شود یا به صورت گزینشی در خدمت اهداف و نیازهای دنیوی قرار می گیرد. بر همین اساس می توان باور سکولار در فرهنگ غرب را به دو دسته «آشکار» و «پنهان» تقسیم کرد. (جامعه شناسی ۲ درس ۲، درس ۵)

۲۰۰. گزینه ۳ درست است.

رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت های جدید دینی شده است که از آن با عنوان «پروتستانتیسم» یاد می شود.

البته به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش ها و سایر پدیده های اجتماعی و تنوع آن ها، پیش بینی در علوم اجتماعی پیچیده تر از

علوم طبیعی است.

ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجهی ندارد، بلکه حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این جهانی را منعکس می‌کند، به همین دلیل، رمان در فرهنگ غرب بیشترین اهمیت را پیدا کرده است. (جامعه‌شناسی ۲ درس ۵، جامعه‌شناسی ۳ درس ۲)

۲۰۱. گزینه ۲ درست است.

هر کنش سیاسی، یا به قصد تغییر وضع موجود انجام می‌شود یا با هدف حفظ آن. اگر تمایل به حفظ وضع موجود باشد، هدف، پیشگیری از تغییری است که وضعیت را بدتر می‌کند و هرگاه تمایل به تغییر وجود داشته باشد، هدف ایجاد وضعیت بهتر است، پس تمامی کنش‌های سیاسی با دو مفهوم بهتر و بدتر هدایت می‌شوند. (جامعه‌شناسی ۳ درس ۶)

۲۰۲. گزینه ۳ درست است.

- قسمت اول: امور سیاسی، همواره مورد تأیید یا رد، انتخاب یا طرد، ستایش یا نکوهش انسان‌ها قرار می‌گیرند؛ یعنی امور سیاسی، اموری خنثی نیستند. به‌علاوه این امور از انسان‌ها اطاعت، وفاداری و تصمیم می‌خواهند، بنابراین لازم است که آن‌ها را براساس ملاک‌هایی ارزیابی کنیم.

- قسمت دوم: جامعه‌شناسان انتقادی، یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به‌ویژه در عرصه قدرت را ضروری می‌دانند و دست شستن از این آرمان بزرگ را بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند. (جامعه‌شناسی ۳ درس ۶)

۲۰۳. گزینه ۱ درست است.

- آریستوکراسی: حکومت اقلیتی که بر فضیلت حکومت می‌کند.

- آلیگارش: حکومت اقلیتی که براساس خواست و میل خود تصمیم می‌گیرد.

- مونارشی: حکومت فرد براساس فضیلت است. (جامعه‌شناسی ۳ درس ۶)

۲۰۴. گزینه ۲ درست است

الف- در گذشته قدرت سخت یک کشور موجب سلطه سیاسی و اقتصادی بر سایر کشورها می‌شد، اما امروزه قدرت نرم سبب سلطه فرهنگی می‌شود.

ب- آلیگارش: نظام سیاسی براساس خواست و میل حاکم است.

ج- به فرآیندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، جامعه‌پذیری می‌گویند.

د- جامعه‌پذیری همان انتقال فرهنگ از نسلی به نسل دیگر است. (جامعه‌شناسی ۱ درس ۹ - جامعه‌شناسی ۳ درس ۶)

۲۰۵. گزینه ۴ درست است.

جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی نمی‌داند؛ از این‌رو با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت آن را به عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا مطالعه می‌کند. جامعه‌شناسی تفسیری نیز اگرچه امور سیاسی را پدیده‌هایی معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی بسنده می‌کند و ملاک و معیاری برای ارزیابی علمی آن‌ها ارائه نمی‌دهد.

به همین دلیل جامعه‌شناسان انتقادی معتقدند که رویکردهای تبیینی و تفسیری هر دو محافظه‌کارند و نه تنها هیچ راهکاری برای بهتر ساختن وضعیت موجود ندارند، بلکه انسان‌ها را در برابر وضعیت موجود منفعل و مجبور می‌سازند. جامعه‌شناسان انتقادی، یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به‌ویژه در عرصه قدرت را ضروری می‌دانند و دست شستن از این آرمان بزرگ را بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند. (جامعه‌شناسی ۳ درس ۶)

فلسفه و منطق

۲۰۶. گزینه ۱ درست است.

تفکر فلسفی یا فطرت ثانی، تفکر در مسائل بنیادین است و تفکر، عام‌تر از تفکر فلسفی یا همان فطرت ثانی است. به نظر ملاصدرا باید انسان سعی کند از فطرت اول عبور کرده و به فطرت ثانی که مرتبه‌ای بالاتر و عالی‌تر است برسد.

۲۰۷. گزینه ۲ درست است.

فلسفه، ریشه‌ای یونانی دارد و از دو کلمه فیلو و سوفیا به معنی دوستداری دانائی گرفته شده است. اولین کسی که این لفظ را به کاربرد فیثاغورس بود و سقراط هم این لفظ را بر سر زبان‌ها انداخت و عمومی کرد.

۲۰۸. گزینه ۴ درست است.

اگر دانش فلسفه را به درختی تشبیه کنیم، دارای ریشه و شاخه‌هایی است که بخش ریشه‌ای و اصلی فلسفه شامل هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی است و شاخه‌های فلسفه، همان فلسفه‌های مضاف هستند.

۲۰۹. گزینه ۲ درست است.

این مسئله که جامعه دارای هویتی مستقل از افراد است یا نه، جزء مسائل فلسفه جامعه‌شناسی (علوم اجتماعی) است که به بخش فرعی و شاخه‌های فلسفه مربوط است. این گزاره که «انسان قادر به شناخت پدیده‌ها و موجودات است»، در حوزه معرفت‌شناسی است که جزو بخش ریشه‌ای و اصلی فلسفه و گزاره «واقعیتی مستقل از ذهن بشر در عالم خارج وجود دارد»، مربوط به هستی‌شناسی است که جزو بخش اصلی فلسفه است.

۲۱۰. گزینه ۳ درست است.

انسانی که دارای تفکر فلسفی است نتیجه آن این نیست که به مسائل عادی و روزمره زندگی بی‌توجه باشد.

۲۱۱. گزینه ۴ درست است.

هر جا و هر زمانی که انسانی وجود داشته، درباره مسائل اساسی و بنیادین هم تفکر می‌کرده است ولی نخستین قطعه‌ها یا مجموعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده از یونان باستان به یادگار مانده است.

۲۱۲. گزینه ۱ درست است.

از نظر پارمنیدس، هستی واحد است و تغییر و حرکت و شدن در آن راه ندارد. ما به وسیله عقل می‌توانیم هستی را بشناسیم زیرا حس فقط مرتبه ظاهری جهان را به ما نشان می‌دهد.

۲۱۳. گزینه ۳ درست است.

با تأمل در زندگی سقراط می‌توان به نقش حقیقی فلسفه در زندگی انسان پی برد، سقراط هیچ کتاب و نوشته‌ای نداشته است.

۲۱۴. گزینه ۱ درست است.

سقراط در دفاع از خود، در دادگاه می‌گوید که امکان ندارد کسی به علم و عدالت و قدرت فوق بشری اعتقاد داشته باشد ولی خدا را نپذیرد. او با این عبارت اعتقاد خود را به خدا نشان می‌دهد.

۲۱۵. گزینه ۳ درست است.

علم عقول به حقایق اشیاء، از طریق استدلال مفهومی نیست بلکه عقول، حقایق اشیاء را شهود می‌کنند. عقل انسان نیز اگر به مرحله‌ای برسد که از عقل فعال کسب فیض کند می‌تواند مانند فرشتگان بسیاری از حقایق را شهود کند.

۲۱۶. گزینه ۱ درست است.

عقل در دوره جدید اروپا، یعنی رنسانس، تاکنون تحولات و تطوراتی را از سر گذرانده که به‌طور عمده مربوط به حدود توانایی‌های آن است.

۲۱۷. گزینه ۴ درست است.

در دوره دوم حاکمیت کلیسا، حکمای مسیحی تحت تأثیر مطالعه کتاب‌های ابن سینا و ابن رشد به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند ولی از آنجا که این توجه به عقل و عقلانیت با مبانی اولیه کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت این امر به گسترش عقل‌گرایی و عقب‌نشینی اندیشه‌های دینی انجامید.

۲۱۸. گزینه ۱ درست است.

دکارت به همه توانایی‌های عقل مانند بدیهیات عقلی، استدلال‌های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت. البته او به عقل به عنوان یک عالم برتر و متعالی در جهان عقیده‌ای نداشت.

۲۱۹. گزینه ۳ درست است.

یکی از زمینه‌های توجه به عقل و عقلانیت در اسلام، قرآن کریم و سخنان پیامبر اکرم (ص) و عترت گرامی ایشان بود.

۲۲۰. گزینه ۲ درست است.

در مرحله عقل بالملکه، عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می‌کند، مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد

روان‌شناسی

۲۲۱. گزینه ۳ درست است.

عمر انسان به سه دوره کودکی (طفولیت از تولد تا دو سالگی، کودکی اول از دو تا هفت سالگی و کودکی دوم از هفت تا دوازده سالگی)، نوجوانی و بزرگسالی (جوانی، میان‌سالی و پیری) تقسیم می‌شود. (درس ۲)

۲۲۲. گزینه ۲ درست است.

هرچند رشد درک اخلاقی به شکل‌گیری سایر عناصر شناخت وابسته است، اما در بسیاری از موارد صرف داشتن شناخت به رفتار اخلاقی منجر نمی‌شود. برای اینکه شناخت به اخلاق منتهی شود، در ابتدا باید به عقاید و باورهای فرد تبدیل شود. این فرد می‌داند دروغ گفتن کار بدی است، پس شناخت در او صورت گرفته، اما آن را در رفتار خود بروز نمی‌دهد، زیرا شناخت او تبدیل به باورهایش نشده و در واقع اخلاق شکل نگرفته است.

گزینه ۴ نادرست است، چون طبق متن کتاب، منظور از رشد اخلاقی همان انجام عمل اخلاقی است. (درس ۲)

۲۲۳. گزینه ۴ درست است.

میزان انگیزتگی ذهنی، تحت تأثیر عوامل فیزیولوژیکی و روان‌شناختی است. تغذیه مناسب و تأمین نیازهای زیستی یکی از عوامل فیزیولوژیکی ایجاد انگیزتگی ذهنی است. عوامل مهم دیگر نیز (ایجاد هدف و اهمیت‌دهی به آن) در انگیزتگی ذهنی مؤثر است. اینکه فرد مشخص کند چه تعداد تست را باید درست پاسخ دهد و چه درصدی باید به‌دست آورد، نوعی ایجاد هدف است.

آشنایی نسبی با محرک و یکنواختی و ثبات نسبی عوامل ایجاد خوگیری هستند و تمرکز را کاهش می‌دهند.

(رد سایر گزینه‌ها). (درس ۳)

۲۲۴. گزینه ۲ درست است.

تشخیص دقیق مسئله: تشخیص مسئله با احساس مبهم از یک مسئله متفاوت است. تصور مبهم از مسئله به راه‌حل‌های منطقی و درست منجر نمی‌شود.

ارزیابی راه‌حل: باید راه‌حل انتخاب شده را ارزیابی کرد. این کار باعث می‌شود تا ملاک روشنی برای فهم موقعیت داشته باشیم. (درس ۵)

۲۲۵. گزینه ۱ درست است.

به توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، «گوش‌به‌زنگی» گویند. (زمان ارائه محرک نامشخص است). به پیدا کردن محرک هدف در بین محرک‌های مزاحم در یک زمینه دیداری یا محدوده مکانی «جست‌وجو» گویند. (مکان محرک نامشخص است).

در آزمایش مربوط به ثبت پرش عقربه ثانیه‌شمار، مهم‌ترین عامل کاهش «گوش‌به‌زنگی» خستگی بود. (درس ۳)

۲۲۶. گزینه ۴ درست است.

بازیابی اطلاعات از حافظه به نشانه‌های آن اطلاعات وابسته است. هرچه نشانه بیشتری داشته باشیم، بازیابی بهتری انجام می‌شود. (درس ۴)

۲۲۷. گزینه ۳ درست است.

در روش خرد کردن، یک مسئله بزرگ به چند مسئله کوچک تقسیم می‌شود. افراد مسئله‌های کوچک را حل می‌کنند تا به تدریج بتوانند به حل مسئله بزرگ دسترسی یابند.

در هر موقعیت مسئله، با دو حالت وجود مسئله (وضعیت موجود) و حالت دسترسی به راه‌حل (وضعیت مطلوب) مواجه هستیم. در روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب، حل‌کننده مسئله تلاش می‌کند، فاصله این دو وضعیت را کاهش دهد. یعنی در هر گام به وضعیت حل مسئله نزدیک‌تر می‌شود.

روش بارش مغزی در ۴ مرحله انجام می‌شود. بعد از اینکه مسئله تعریف شد (مرحله ۱)، سعی می‌شود راه‌حل‌های مختلف ارائه شود. (مرحله ۲)، سپس معیارهایی برای داوری درباره هر راه‌حل ارائه می‌شود. (مرحله ۳) و در نهایت با استفاده از این معیارها بهترین راه‌حل انتخاب می‌شود. (مرحله ۴)، (درس ۵)

۲۲۸. گزینه ۳ درست است.

نوع رمزگردانی	ظرفیت یا گنجایش اندوزش	زمان بازیابی
حسی	نامحدود	حدود نیم‌ثانیه
حسی (همراه با توجه)	۲-/+ ۷ ماده	چند دقیقه
عمدتاً معنایی	نامحدود	از چند دقیقه تا آخر عمر

(درس ۴)

۲۲۹. گزینه ۴ درست است.

منظور از توصیف، بیان دقیق و روشن مفهوم موردنظر است و به چستی پدیده‌ها مربوط است. در عبارت «هویت تمایزی است که فرد بین خود و دیگران می‌گذارد.» چستی هویت بیان شده است. تبیین به چرای پدیده‌ها اشاره دارد و مهم‌ترین علل بروز پدیده‌ها را مطرح می‌سازد. در عبارت «بسیاری از رفتارهای مخرب و پرخطر به دلیل هدایت نشدن و به کارگیری نادرست هیجان‌ها به وجود می‌آید.» علت بروز رفتارهای مخرب تبیین شده است. (درس ۱)

۲۳۰. گزینه ۱ درست است.

تکرارپذیری یعنی هر دانشمندی می‌تواند با رعایت ضوابط علمی یافته‌های دیگران را تکرار کند و به نتایج یکسان برسد. دلیل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی:

(۱) پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان (۲) رعایت مسائل اخلاقی (۳) تأثیر «ارزش‌ها» در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی است. نکته: اگر در متن سؤال گفته شده بود دشواری در رسیدن به مفهوم یکسان یا تعریف یکسان یا برداشت یکسان از پدیده‌ها به ویژگی «تعریف عملیاتی» مربوط می‌شد، ولی سؤال به یافته‌های یکسان اشاره کرده که از نتایج تکرارپذیری در روش علمی است. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

«تغییر در نیازهای اجتماعی و فرهنگی و تغییر در توصیف و تبیین‌های موجود در یک علم» دلیل وجود تعاریف مختلف از علم (از جمله علم روان‌شناسی) است. (رد گزینه‌های ۳ و ۴)، (درس ۱)

۲۳۱. گزینه ۱ درست است.

در سبک تصمیم‌گیری وابسته دلیل انتخاب فرد این است که دیگران چنین تصمیمی گرفته‌اند، در حالی که انتخاب دیگران ممکن است برای ما انتخاب مناسبی نباشد. افرادی که دارای سبک تصمیم‌گیری اجتنابی هستند بر این باورند که همه چیز خود به خود درست می‌شود؛ در نتیجه زمان را از دست می‌دهند و مشکل آن‌ها بیشتر می‌شود. بلافاصله همراه بودن با پشیمانی: سبک تکانشی زودگذر بودن زیربنای تصمیم‌گیری: سبک احساسی (درس ۶)

۲۳۲. گزینه ۳ درست است.

هرگاه فرد مجبور شود، بین دو انتخاب مطلوب، یکی را برگزیند، (تعارض گرایش - گرایش)، دچار ناهماهنگی بعد از تصمیم می‌شود و معمولاً فرد در مورد آنچه انتخاب کرده، مزایا و در مورد آنچه رد کرده است، معایب را می‌شمارد. (درس ۶)

۲۳۳. گزینه ۲ درست است.

تفاوت‌های تصمیم‌گیری و حل مسئله: (درس ۶)

تصمیم‌گیری	حل مسئله
۱	توجه به موضوع انتخاب‌ها
۲	توجه به یافتن راه‌حل‌ها
۳	سروکار داشتن با اولویت‌ها
	سروکار داشتن با راه‌حل‌ها
	انتخاب بهترین اولویت
	انتخاب راه‌حل منتهی به حل مسئله

۲۳۴. گزینه ۴ درست است.

مراحل	اقدام مورد نیاز	مثال توضیحی
۱	شناسایی و تعریف تصمیم مورد نظر	انتخاب رشته تحصیلی
۲	شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم	انتخاب رشته تحصیلی دوره دوم متوسطه از بین چهار انتخاب
۳	بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت	بررسی دروس هر رشته و ...
۴	ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت	امنیت شغلی و علایق تحصیلی
۵	اجرای بهترین اولویت	انتخاب رشته علوم انسانی
۶	تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر	مطالعه دقیق هدفمند و کارآمد دروس این رشته
۷	بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر	پیشرفت تحصیلی مطلوب و ابراز رضایت تحصیلی

۲۳۵. گزینه ۲ درست است.

چون هریک از فارغ التحصیلان باید بر اساس شرایط شخصی خودشان در این مورد تصمیم بگیرند، یک تصمیم فردی است. هر چند این افراد با دو انتخاب روبه‌رو هستند، اما هریک از انتخاب‌ها جنبه‌ها و ابعاد مختلفی دارد، بنابراین یک تصمیم پیچیده است. چون این تصمیم پیامدهای مهمی در آینده زندگی آن‌ها دارد، تصمیم مهمی است. (درس ۶)